

คำนำ

เอกสารหลักสูตรอบรมแบบ e-Training กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทัศนศิลป์ (สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา) เป็นหลักสูตรฝึกอบรมภายใต้โครงการพัฒนาหลักสูตรและดำเนินการฝึกอบรมครูข้าราชการพลเรือนและบุคลากรทางการศึกษาด้วยหลักสูตรฝึกอบรมแบบ e-Training สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กร โดยพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ โดยใช้หลักสูตรและวิทยากรที่มีคุณภาพ เน้นการพัฒนาโดยการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ในทุกที่ทุกเวลา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรอบรมแบบ e-Training กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทัศนศิลป์ (สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา) จะสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อยังประโยชน์ต่อระบบการศึกษาของประเทศไทยต่อไป

สารบัญ

คำนำ	1
หลักสูตร “กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทัศนศิลป์ (สำหรับผู้สอนระดับ ประถมศึกษา - มัธยมศึกษา)”	3
รายละเอียดหลักสูตร	4
คำอธิบายรายวิชา	4
วัตถุประสงค์	4
สาระการอบรม	4
กิจกรรมการอบรม	4
สื่อประกอบการอบรม	5
การวัดผลและประเมินผลการอบรม	5
บรรณานุกรม	5
เค้าโครงเนื้อหา	7
ตอนที่ 1 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทัศนศิลป์	9
ตอนที่ 2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้และสร้างหน่วยการเรียนรู้	40
ตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้แบบพหุศิลป์ศึกษา	47
ตอนที่ 4 การวัดและประเมินผล	57
ใบงานที่ 1	61
ใบงานที่ 2	63
ใบงานที่ 3	64
ใบงานที่ 4	66
แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียนหลักสูตร	68

หลักสูตร

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทัศนศิลป์ (สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา)
รหัส UTQ-02118

ชื่อหลักสูตรรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทัศนศิลป์ (สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา -
มัธยมศึกษา)

ปรับปรุงเนื้อหาโดย

คณาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหา

นางจิตรา	สิริภูบาล
นายพิชัย	วงศ์กลม
ผศ.ดร.ศักดิ์ชัย	หิรัญรักษ์
รศ.ดร.ปุณณรัตน์	พิชญ์ไพบูลย์
รศ.ดร.ณรุทธ์	สุทนต์จิตต์
ผศ.สุกัญญา	ทรัพย์ประเสริฐ
นางสาวอัสพร	พกุลานนท์

รายละเอียดหลักสูตร

คำอธิบายรายวิชา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้การสร้างหน่วยการเรียนรู้การออกแบบหน่วยการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้และการออกแบบจัดการเรียนรู้ศิลปะศึกษาตามแนวคิดพหุศิลปะศึกษาวิธีและเครื่องมือการวัดและประเมินผล

สาระการอบรม

- ตอนที่ 1 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทัศนศิลป์
- ตอนที่ 2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้และสร้างหน่วยการเรียนรู้
- ตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้แบบพหุศิลปะศึกษา
- ตอนที่ 4 การวัดและประเมินผล

กิจกรรมการอบรม

1. ทำแบบทดสอบก่อนการอบรม
2. ศึกษาเนื้อหาสาระการอบรมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์
3. ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากใบความรู้
4. สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้
5. ทำใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
6. แสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่สนใจ
7. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรมกับวิทยากรประจำหลักสูตร
8. ทำแบบทดสอบหลังการอบรม

สื่อประกอบการอบรม

1. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
2. ใบความรู้
3. วีดิทัศน์
4. แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง
5. กระดานสนทนา (Web board)
6. ใบงาน
7. แบบทดสอบ

การวัดผลและประเมินผลการอบรม

วิธีการวัดผล

1. การทดสอบก่อนและหลังอบรม โดยผู้เข้ารับการอบรมจะต้องได้คะแนนการทดสอบหลังเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70
2. การเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ส่งงานตามใบงานที่กำหนด เข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา

บรรณานุกรม

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2540). **พจนานุกรมศัพท์และเทคนิคทางศิลปะ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- ธวัชชานนท์ ตาโธสง. (2546). **หลักการศิลปะ**. กรุงเทพฯ : วาดศิลป์.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.(2552) **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. (2544) **คู่มือการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านทัศนศิลป์**. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. (2544) **แผนกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาพหุศิลปศึกษาสำหรับสังคมไทยเอกสารพิเศษ**.กรุงเทพมหานคร : คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2544) **รายงานการวิจัยรูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านทัศนศิลป์**.กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2550) **การจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์**.กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2550) **การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสู่พหุปัญญา**.กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อารี สัณหฉวี. (2543). **พหุปัญญาและการเรียนแบบร่วมมือ**. กรุงเทพมหานคร : แวนแก้ว
- อารี สัณหฉวี. (2546). **พหุปัญญาประยุกต์**. กรุงเทพมหานคร : สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก.
- อารี สัณหฉวี. (2546). **จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน**.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไยใหม่ เอ็ดดูเคท.
- อารี สุทธิพันธุ์. (2525). **ศิลปะนิยม**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- อารี พันธุ์ณี. (2543) **การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สู่ความเป็นเลิศ**.กรุงเทพฯ : ธนรัชการพิมพ์จำกัด.
- _____ . (2543) **คิดอย่างสร้างสรรค์**.กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ1999จำกัด.
- _____ . (2540) **ความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนรู้**.กรุงเทพฯ : ต้นอ้อแกรมมีจำกัด.
- _____ . (2544) **จิตวิทยาการเรียนการสอน**.กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ1999จำกัด.
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2542) **ศิลปะจินตทัศน์**.กรุงเทพฯ : สันติสิริการพิมพ์.
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2544) **ศิลปะกับเยาวชน**.กรุงเทพฯ : สันติสิริการพิมพ์.
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2544) **การออกแบบทัศนศิลป์**.กรุงเทพฯ : สันติสิริการพิมพ์.
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2544) **ศิลปะ : อนาคต**.กรุงเทพฯ : สันติสิริการพิมพ์.

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2544) **ภูมิปัญญาทางศิลปะ**. กรุงเทพฯ : สันติสิริการพิมพ์.

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2545) **พหุศิลปศึกษา**. กรุงเทพฯ : สันติสิริการพิมพ์.

ดุซงึ่ บริพัตร ณ ออยุธยา. (2542) **เด็กปัญญาเลิศ**. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ 1999 จำกัด.

พระธรรมปิฎก และคณะ. (2544) **การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสังคมไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ภาคธรรม.

รัจรี นพเกตุ. (2540) **จิตวิทยาการรับรู้**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ประกายพริก.

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2539) **ศิลปศึกษา**. กรุงเทพฯ : โอ.เอส พรินต์ติ้งเฮาส์.

_____. (2539) **สารานุกรมสำหรับเยาวชน ชุดศิลปะและงานสร้างสรรค์ วาดภาพระบายสี**. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ แกรมมี่ จำกัด.

_____. (2539) **สารานุกรมสำหรับเยาวชน ชุดศิลปะและงานสร้างสรรค์ ทัศนศิลปศึกษา**. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ แกรมมี่ จำกัด.

_____. (2539) **สารานุกรมสำหรับเยาวชน ชุดศิลปะและงานสร้างสรรค์ พิมพ์ภาพ**. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ แกรมมี่ จำกัด.

_____. (2539) **สารานุกรมสำหรับเยาวชน ชุดศิลปะและงานสร้างสรรค์ ออกแบบสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ แกรมมี่ จำกัด.

วรรณรัตน์ อินอ้า. (2539) **สารานุกรมสำหรับเยาวชน ชุดศิลปะและงานสร้างสรรค์ ศิลปะพื้นบ้าน**. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ แกรมมี่ จำกัด.

ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2545) **จิตวิทยาเด็กที่มีลักษณะพิเศษ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.

หลักสูตร UTQ-02118

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ 2551

เค้าโครงเนื้อหา

ตอนที่ 1 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทัศนศิลป์

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

แนวคิด

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่าง ๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ ทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์

วัตถุประสงค์

1. สามารถอธิบายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์
2. สามารถอธิบายมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดและสาระแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระ ทัศนศิลป์

ตอนที่ 2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้และสร้างหน่วยการเรียนรู้

การนำหลักสูตรไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้และสร้างหน่วยการเรียนรู้

แนวคิด

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด เป็นสิ่งที่กำหนดให้ผู้สอนรู้ว่า ผู้เรียนควรรู้อะไร และทำอะไรได้ ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนให้เป็น คนดี มีปัญญา และมีความสุขได้นั้น ครูผู้สอนต้องทำการศึกษ วิเคราะห์ถึงสิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนในแต่ละมาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกำหนดไว้เพื่อให้ผู้เรียนของเราได้มีการพัฒนาทักษะการคิด ทางด้านสติปัญญา ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้ที่สำคัญที่ครูผู้สอนต้องส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

วัตถุประสงค์

1. สามารถอธิบายการสร้างหน่วยการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ทัศนศิลป์
2. สามารถอธิบายการออกแบบหน่วยการเรียนรู้

ตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้แบบพหุศิลป์ศึกษา

แนวคิด

1. พหุศิลปศึกษามีพลังในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ สุนทรียะ และการพัฒนาวัฒนธรรมบูรณาการ (integral culture) ในสังคมอย่างสำคัญ

2. กระบวนการพัฒนาพหุศิลปศึกษา บูรณาการอยู่ในทุกปัจเจกบุคคลและทุกวิชาชีพ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สัมพันธ์กับศิลปวัฒนธรรมและชุมชน

3. กระบวนการพัฒนาพหุศิลปศึกษา มุ่งพัฒนามวลประชากรทั้งประเทศเป็นด้านหลัก และพร้อมที่จะผลักดันประชากรส่วนหนึ่งที่มีความสามารถพิเศษและมุ่งมั่นที่จะประกอบวิชาชีพทางด้านศิลปะ ให้บรรลุเป้าหมายและศักยภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์

1. สามารถอธิบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ศิลปศึกษาตามแนวคิดพหุศิลปศึกษา
2. สามารถออกแบบจัดการเรียนรู้ศิลปศึกษาตามแนวคิดพหุศิลปศึกษา

ตอนที่ 4 การวัดและประเมินผล

แนวคิด

1. การวัดผลและประเมินผล เป็นส่วนสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นเมื่อการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มุ่งให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ การวัดและประเมินผลจึงต้องปรับเปลี่ยนให้มีลักษณะเป็นการประเมินผลตามสภาพจริง

2. ทัศนศิลป์เป็นวิชาทักษะปฏิบัติ มุ่งให้ผู้เรียนแสดงออกตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นในการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ครูสามารถเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์

1. สามารถอธิบายการวัดและประเมินผล
2. สามารถบอกวิธีและเครื่องมือการวัดและประเมินผล

ตอนที่ 1 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทัศนศิลป์

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ทำไมต้องเรียนศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

เรียนรู้อะไรในศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่าง ๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญคือ

- **ทัศนศิลป์** มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากลชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

- **ดนตรี** มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรีแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ร้องเพลง และเล่นดนตรีในรูปแบบต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรีย์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรม และเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

- **นาฏศิลป์** มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์วิเคราะห์วิพากษ์ วิจัยคุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 ทัศนศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์
วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ
ชื่นชม และ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. อภิปรายเกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะ และขนาดของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ในธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น	● รูปร่างลักษณะ และขนาดของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวในธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น
	2. บอกความรู้สึกที่มีต่อธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมรอบตัว	● ความรู้สึกที่มีต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่น รู้สึกประทับใจกับความงามของบริเวณรอบอาคารเรียน หรือรู้สึกถึงความไม่เป็นระเบียบของสภาพภายในห้องเรียน
	3. มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์สร้างงานทัศนศิลป์	● การใช้วัสดุ อุปกรณ์ เช่น ดินเหนียว ดินน้ำมัน ดินสอ พู่กัน กระดาษ สีเทียน สีน้ำ ดินสอสีสร้างงานทัศนศิลป์
	4. สร้างงานทัศนศิลป์โดยการทดลองใช้สี ด้วยเทคนิคง่าย ๆ	● การทดลองสีด้วยการใช้สีน้ำ สีโปสเตอร์ สีเทียนและสีจากธรรมชาติที่หาได้ในท้องถิ่น
	5. วาดภาพระบายสีภาพธรรมชาติ ตามความรู้สึกของตนเอง	● การวาดภาพระบายสีตามความรู้สึกของตนเอง
ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.2	1. บรรยายรูปร่าง รูปทรงที่พบในธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	● รูปร่าง รูปทรงในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น รูปกลม รี สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม และ กระบอก
	2. ระบุทัศนธาตุที่อยู่ในสิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์ โดยเน้นเรื่องเส้น สี รูปร่าง และรูปทรง	● เส้น สี รูปร่าง รูปทรงในสิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ เช่น งานวาด งานปั้น และงานพิมพ์ภาพ
	3. สร้างงานทัศนศิลป์ต่าง ๆ โดยใช้ทัศนธาตุที่เน้นเส้น รูปร่าง	● เส้น รูปร่างในงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ เช่น งานวาด งานปั้น และงานพิมพ์ภาพ
	4. มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สร้างงานทัศนศิลป์ 3 มิติ	● การใช้วัสดุ อุปกรณ์ สร้างงานทัศนศิลป์ 3 มิติ
	5. สร้างภาพปะติดโดยการตัดหรือ ฉีกกระดาษ	● ภาพปะติดจากกระดาษ
	6. วาดภาพเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวของตนเองและเพื่อนบ้าน	● การวาดภาพถ่ายทอดเรื่องราว

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	7. เลือกรงานทัศนศิลป์ และบรรยายถึงสิ่งที่มองเห็นรวมถึงเนื้อหาเรื่องราว	● เนื้อหาเรื่องราวในงานทัศนศิลป์
	8. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์เป็นรูปแบบงานโครงสร้างเคลื่อนไหว	● งานโครงสร้างเคลื่อนไหว
ป.3	1. บรรยาย รูปร่าง รูปทรงในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์	● รูปร่าง รูปทรงในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์
	2. ระบุ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้สร้างผลงานเมื่อชมงานทัศนศิลป์	● วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้สร้างงานทัศนศิลป์ ประเภทงานวาด งานปั้น งานพิมพ์ภาพ
	3. จำแนกทัศนธาตุของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ โดยเน้นเรื่อง เส้น สี รูปร่าง รูปทรง และพื้นผิว	● เส้น สี รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว ในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์
	4. วาดภาพ ระบายสีสิ่งของรอบตัว	● การวาดภาพระบายสี สิ่งของรอบตัว ด้วยสีเทียน ดินสอสี และสีโปสเตอร์
	5. มีทักษะพื้นฐาน ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ สร้างสรรค์งานปั้น	● การใช้วัสดุอุปกรณ์ในงานปั้น
	6. วาดภาพถ่ายทอดความคิดความรู้สึก จากเหตุการณ์ชีวิตจริง โดยใช้เส้น รูปร่าง รูปทรง สีและพื้นผิว	● การใช้เส้น รูปร่าง รูปทรง สี และพื้นผิว วาดภาพถ่ายทอดความคิดความรู้สึก
	7. บรรยายเหตุผลและวิธีการในการสร้างงานทัศนศิลป์โดยเน้นถึงเทคนิคและวัสดุอุปกรณ์	● วัสดุ อุปกรณ์ เทคนิควิธีการในการสร้างงานทัศนศิลป์
	8. ระบุสิ่งที่ชื่นชมและสิ่งที่ควรปรับปรุงในงานทัศนศิลป์ของตนเอง	● การแสดงความคิดเห็นในงานทัศนศิลป์ของตนเอง
	9. ระบุ และจัดกลุ่มของภาพตามทัศนธาตุที่เน้นในงานทัศนศิลป์นั้น ๆ	● การจัดกลุ่มของภาพตามทัศนธาตุ
	10. บรรยายลักษณะรูปร่าง รูปทรง ในงานการออกแบบสิ่งต่าง ๆ ที่มีในบ้าน และโรงเรียน	● รูปร่าง รูปทรง ในงานออกแบบ
ป.4	1. เปรียบเทียบรูปลักษณะของรูปร่าง รูปทรงในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์	● รูปร่าง รูปทรง ในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์
	2. อภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของสี วรรณะอุ่นและสีวรรณะเย็นที่มีต่ออารมณ์ของมนุษย์	● อิทธิพลของสี วรรณะอุ่น และวรรณะเย็น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	3. จำแนกทัศนธาตุของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์โดยเน้นเรื่องเส้น สี รูปร่าง รูปทรงพื้นผิว และพื้นที่ว่าง	● เส้น สี รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว และพื้นที่ว่าง ในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์
	4. มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สร้างสรรค์งานพิมพ์ภาพ	● การใช้วัสดุ อุปกรณ์สร้างงานพิมพ์ภาพ
	5. มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สร้างสรรค์งานวาดภาพระบายสี	● การใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการวาดภาพระบายสี
	6. บรรยายลักษณะของภาพโดยเน้นเรื่องการจัดระยะ ความลึก น้ำหนักและแสงเงาในภาพ	● การจัดระยะความลึก น้ำหนักและแสงเงา ในการวาดภาพ
	7. วาดภาพระบายสี โดยใช้สีวรรณะอุ่น และสีวรรณะเย็น ถ่ายทอดความรู้สึกและจินตนาการ	● การใช้สีวรรณะอุ่นและใช้สีวรรณะเย็น วาดภาพถ่ายทอดความรู้สึกและจินตนาการ
	8. เปรียบเทียบความคิดความรู้สึกที่ถ่ายทอดผ่านงานทัศนศิลป์ของตนเองและบุคคลอื่น	● ความเหมือนและความแตกต่างในงานทัศนศิลป์ความคิดความรู้สึกที่ถ่ายทอดในงานทัศนศิลป์
	9. เลือกใช้วรรณะสีเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกในการสร้างงานทัศนศิลป์	● การเลือกใช้วรรณะสีเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก
ป.5	1. บรรยายเกี่ยวกับจังหวะตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์	● จังหวะ ตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์
	2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการที่ต่างกัน	● ความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์
	3. วาดภาพ โดยใช้เทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี	● แสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี
	4. สร้างสรรค์งานปั้นจาก ดินน้ำมัน หรือดินเหนียวโดยเน้นการถ่ายทอดจินตนาการ	● การสร้างงานปั้นเพื่อถ่ายทอดจินตนาการด้วยการใช้ดินน้ำมันหรือดินเหนียว
	5. สร้างสรรค์งานพิมพ์ภาพ โดยเน้นการจัดวางตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในภาพ	● การจัดภาพในงานพิมพ์ภาพ
	6. ระบุปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ และการสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตนเองและบอกวิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น	● การจัดองค์ประกอบศิลป์และการสื่อความหมาย ในงานทัศนศิลป์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	7. บรรยายประโยชน์และคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม	<ul style="list-style-type: none"> ● ประโยชน์และคุณค่าของงานทัศนศิลป์
ป.6	1. ระบุสีคู่ตรงข้าม และอภิปรายเกี่ยวกับการใช้สีคู่ตรงข้ามในการถ่ายทอดความคิดและอารมณ์	<ul style="list-style-type: none"> ● วงสีธรรมชาติ และสีคู่ตรงข้าม
	2. อธิบายหลักการจัดขนาดสัดส่วนความสมดุลในการสร้างงานทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักการจัดขนาด สัดส่วนความสมดุลในงานทัศนศิลป์
	3. สร้างงานทัศนศิลป์จากรูปแบบ 2 มิติ เป็น 3 มิติ โดยใช้หลักการของแสงเงาและน้ำหนัก	<ul style="list-style-type: none"> ● งานทัศนศิลป์รูปแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ
	4. สร้างสรรค์งานปั้นโดยใช้หลักการเพิ่มและลด	<ul style="list-style-type: none"> ● การใช้หลักการเพิ่มและลดในการสร้างสรรค์งานปั้น
	5. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์โดยใช้หลักการของรูปและพื้นที่ว่าง	<ul style="list-style-type: none"> ● รูปและพื้นที่ว่างในงานทัศนศิลป์
	6. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์โดยใช้สีคู่ตรงข้าม หลักการจัดขนาดสัดส่วนและความสมดุล	<ul style="list-style-type: none"> ● การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์โดยใช้สีคู่ตรงข้าม หลักการจัดขนาด สัดส่วนและความสมดุล
	7. สร้างงานทัศนศิลป์เป็นแผนภาพแผนผัง และภาพประกอบ เพื่อถ่ายทอดความคิดหรือเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● การสร้างงานทัศนศิลป์เป็นแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบ
ม.1	1. บรรยายความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของงานทัศนศิลป์และสิ่งแวดล้อมโดยใช้ความรู้เรื่องทัศนธาตุ	<ul style="list-style-type: none"> ● ความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของทัศนธาตุในงานทัศนศิลป์ และสิ่งแวดล้อม
	2. ระบุ และบรรยายหลักการออกแบบงานทัศนศิลป์ โดยเน้นความเป็นเอกภาพ ความกลมกลืนและความสมดุล	<ul style="list-style-type: none"> ● ความเป็นเอกภาพ ความกลมกลืน ความสมดุล
	3. วาดภาพทัศนียภาพแสดงให้เห็นระยะไกลใกล้ เป็น 3 มิติ	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักการวาดภาพแสดงทัศนียภาพ
	4. รวบรวมงานปั้นหรือสื่อผสมมาสร้างเป็นเรื่องราว 3 มิติโดยเน้นความเป็นเอกภาพ ความกลมกลืน และการสื่อถึงเรื่องราวของงาน	<ul style="list-style-type: none"> ● เอกภาพความกลมกลืนของเรื่องราวในงานปั้นหรืองานสื่อผสม
	5. ออกแบบรูปภาพ สัญลักษณ์	<ul style="list-style-type: none"> ● การออกแบบรูปภาพ สัญลักษณ์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	หรือกราฟิกอื่น ๆ ในการนำเสนอความคิดและข้อมูล	หรืองานกราฟิก
	6. ประเมินงานทัศนศิลป์ และบรรยายถึงวิธีการปรับปรุงงานของตนเองและผู้อื่นโดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดให้	<ul style="list-style-type: none"> ● การประเมินงานทัศนศิลป์
ม.2	1. อภิปรายเกี่ยวกับทัศนธาตุในด้านรูปแบบและแนวคิดของงานทัศนศิลป์ที่เลือกมา	<ul style="list-style-type: none"> ● รูปแบบของทัศนธาตุและแนวคิดในงานทัศนศิลป์
	2. บรรยายเกี่ยวกับความเหมือนและความแตกต่างของรูปแบบการใช้วัสดุอุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์ของศิลปิน	<ul style="list-style-type: none"> ● ความเหมือนและความแตกต่างของรูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์ของศิลปิน
	3. วาดภาพด้วยเทคนิคที่หลากหลายในการสื่อความหมายและเรื่องราวต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● เทคนิคในการวาดภาพสื่อความหมาย
	4. สร้างเกณฑ์ในการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ● การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์
	5. นำผลการวิจารณ์ไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางาน	<ul style="list-style-type: none"> ● การพัฒนางานทัศนศิลป์ ● การจัดทำแฟ้มสะสมงานทัศนศิลป์
	6. วาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะของตัวละคร	<ul style="list-style-type: none"> ● การวาดภาพถ่ายทอดบุคลิกลักษณะของตัวละคร
	7. บรรยายวิธีการใช้งานทัศนศิลป์ในการโฆษณาเพื่อโน้มน้าวใจและนำเสนอตัวอย่างประกอบ	<ul style="list-style-type: none"> ● งานทัศนศิลป์ในการโฆษณา
ม.3	1. บรรยายสิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์ที่เลือกมาโดยใช้ความรู้เรื่องทัศนธาตุและหลักการออกแบบ	<ul style="list-style-type: none"> ● ทัศนธาตุ หลักการออกแบบในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์
	2. ระบุ และบรรยายเทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงาน ทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ● เทคนิควิธีการของศิลปินในการสร้างงานทัศนศิลป์
	3. วิเคราะห์ และบรรยายวิธีการใช้ ทัศนธาตุ และหลักการออกแบบในการสร้างงานทัศนศิลป์ของตนเองให้มีคุณภาพ	<ul style="list-style-type: none"> ● วิธีการใช้ทัศนธาตุและหลักการออกแบบในการสร้างงานทัศนศิลป์
	4. มีทักษะในการสร้างงานทัศนศิลป์อย่างน้อย 3 ประเภท	<ul style="list-style-type: none"> ● การสร้างงานทัศนศิลป์ทั้งไทยและสากล
	5. มีทักษะในการผสมผสานวัสดุต่าง ๆ ในการสร้างงานทัศนศิลป์โดยใช้หลักการออกแบบ	<ul style="list-style-type: none"> ● การใช้หลักการออกแบบในการสร้างงานสื่อผสม
	6. สร้างงานทัศนศิลป์ ทั้ง 2 มิติ และ	<ul style="list-style-type: none"> ● การสร้างงานทัศนศิลป์แบบ 2 มิติ และ 3 มิติ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	3 มิติ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์และจินตนาการ	เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ และจินตนาการ
	7. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์สื่อความหมายเป็นเรื่องราว โดยประยุกต์ใช้ทัศนธาตุและหลักการออกแบบ	<ul style="list-style-type: none"> การประยุกต์ใช้ทัศนธาตุและหลักการออกแบบสร้างงานทัศนศิลป์
	8. วิเคราะห์และอภิปรายรูปแบบ เนื้อหา และคุณค่าในงานทัศนศิลป์ ของตนเอง และผู้อื่น หรือของศิลปิน	<ul style="list-style-type: none"> การวิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหา และคุณค่าในงานทัศนศิลป์
	9. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์เพื่อบรรยายเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย	<ul style="list-style-type: none"> การใช้เทคนิค วิธีการที่หลากหลายสร้างงานทัศนศิลป์เพื่อสื่อความหมาย
	10. ระบุอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพนั้น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> การประกอบอาชีพทางทัศนศิลป์
	11. เลือกงานทัศนศิลป์โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นอย่างเหมาะสม และนำไปจัดนิทรรศการ	<ul style="list-style-type: none"> การจัดนิทรรศการ
ม.4-6	1. วิเคราะห์การใช้ทัศนธาตุ และหลักการออกแบบในการสื่อความหมายในรูปแบบต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ทัศนธาตุและหลักการออกแบบ
	2. บรรยายจุดประสงค์และเนื้อหาของงานทัศนศิลป์โดยใช้ศัพท์ทางทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ศัพท์ทางทัศนศิลป์
	3. วิเคราะห์การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ และเทคนิคของศิลปินในการแสดงออกทางทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> วัสดุ อุปกรณ์ และเทคนิคของศิลปินในการแสดงออกทางทัศนศิลป์
	4. มีทักษะและเทคนิคในการใช้วัสดุ อุปกรณ์และกระบวนการที่สูงขึ้นในการสร้างงานทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> เทคนิค วัสดุ อุปกรณ์ กระบวนการในการสร้างงานทัศนศิลป์
	5. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ด้วยเทคโนโลยีต่าง ๆ โดยเน้นหลักการออกแบบและการจัดองค์ประกอบศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> หลักการออกแบบและการจัดองค์ประกอบศิลป์ด้วยเทคโนโลยี
	6. ออกแบบงานทัศนศิลป์ได้เหมาะสมกับโอกาสและสถานที่	<ul style="list-style-type: none"> การออกแบบงานทัศนศิลป์
	7. วิเคราะห์และอธิบายจุดมุ่งหมายของศิลปินในการเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ เทคนิคและเนื้อหา ในการสร้างงานทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> จุดมุ่งหมายของศิลปินในการเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ เทคนิคและเนื้อหา ในการสร้างงานทัศนศิลป์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	8. ประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์โดยใช้ทฤษฎีการวิจารณ์ศิลปะ	● ทฤษฎีการวิจารณ์ศิลปะ
	9. จัดกลุ่มงานทัศนศิลป์เพื่อสะท้อนพัฒนาการและความก้าวหน้าของตนเอง	● การจัดทำแฟ้มสะสมงานทัศนศิลป์
	10. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ไทย สากล โดยศึกษาจากแนวคิดและวิธีการสร้างงานของศิลปินที่ตนชื่นชอบ	● การสร้างงานทัศนศิลป์จากแนวคิดและวิธีการของศิลปิน
	11. วาดภาพ ระบายสีเป็นภาพล้อเลียนหรือภาพการ์ตูนเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพสังคมในปัจจุบัน	● การวาดภาพล้อเลียนหรือภาพการ์ตูน

สาระที่ 1 ทัศนศิลป์

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่า งานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. ระบุงานทัศนศิลป์ในชีวิตประจำวัน	● งานทัศนศิลป์ในชีวิตประจำวัน
ป.2	1. บอกความสำคัญของงานทัศนศิลป์ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน	● ความสำคัญของงานทัศนศิลป์ในชีวิตประจำวัน
	2. อธิบายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ ในท้องถิ่นโดยเน้นถึงวิธีการสร้างงานและวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้	● งานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น
ป.3	1. เล่าถึงที่มาของงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น	● ที่มาของงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น
	2. อธิบายเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์และวิธีการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น	● วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น
ป.4	1. ระบุ และอธิบายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ในเหตุการณ์ และงานเฉลิมฉลองของวัฒนธรรมในท้องถิ่น	● งานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมท้องถิ่น
	2. บรรยายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ที่มาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ	● งานทัศนศิลป์จากวัฒนธรรมต่าง ๆ
ป.5	1. ระบุและบรรยายเกี่ยวกับลักษณะรูปแบบของงานทัศนศิลป์ในแหล่งเรียนรู้หรือนิทรรศการศิลปะ	● ลักษณะรูปแบบของงานทัศนศิลป์
	2. อธิบายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น	● งานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น
ป.6	1. บรรยายบทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม	● บทบาทของงานทัศนศิลป์ในชีวิตและสังคม
	2. อธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของความเชื่อความศรัทธาในศาสนาที่มีผลต่องานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น	● อิทธิพลของศาสนาที่มีต่องานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น
ป.6	3. ระบุ และบรรยายอิทธิพลทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ของบุคคล	● อิทธิพลทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์
ม.1	1. ระบุ และบรรยายเกี่ยวกับลักษณะรูปแบบงานทัศนศิลป์ของชาติและของ	● ลักษณะ รูปแบบงานทัศนศิลป์ของชาติและท้องถิ่น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	<p>ท้องถิ่นตนเองจากอดีตจนถึงปัจจุบัน</p> <p>2. ระบุ และเปรียบเทียบงานทัศนศิลป์ของภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย</p> <p>3. เปรียบเทียบความแตกต่างของจุดประสงค์ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ของวัฒนธรรมไทยและสากล</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● งานทัศนศิลป์ภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย ● ความแตกต่างของงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทยและสากล
ม.2	<p>1. ระบุ และบรรยายเกี่ยวกับวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงงานทัศนศิลป์ในปัจจุบัน</p> <p>2. บรรยายถึงการเปลี่ยนแปลงของงานทัศนศิลป์ของไทยในแต่ละยุคสมัย โดยเน้นถึงแนวคิดและเนื้อหาของงาน</p> <p>3. เปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบงานทัศนศิลป์ที่มาจาก วัฒนธรรมไทยและสากล</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● วัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ปัจจุบัน ● งานทัศนศิลป์ของไทยในแต่ละยุคสมัย ● การออกแบบงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทยและสากล
ม.3	<p>1. ศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ ที่สะท้อนคุณค่าของวัฒนธรรม</p> <p>2. เปรียบเทียบความแตกต่างของงานทัศนศิลป์ในแต่ละยุคสมัยของวัฒนธรรมไทยและสากล</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● งานทัศนศิลป์กับการสะท้อนคุณค่าของวัฒนธรรม ● ความแตกต่างของงานทัศนศิลป์ในแต่ละยุคสมัยของวัฒนธรรมไทยและสากล
ม.4-6	<p>1. วิเคราะห์ และเปรียบเทียบงานทัศนศิลป์ในรูปแบบตะวันออกและรูปแบบตะวันตก</p> <p>2. ระบุงานทัศนศิลป์ของศิลปินที่มีชื่อเสียง และบรรยายผลตอบรับของสังคม</p> <p>3. อภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของวัฒนธรรมระหว่างประเทศที่มีผลต่องานทัศนศิลป์ในสังคม</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● งานทัศนศิลป์รูปแบบตะวันออกและตะวันตก ● งานทัศนศิลป์ของศิลปินที่มีชื่อเสียง ● อิทธิพลของวัฒนธรรมระหว่างประเทศที่มีผลต่องานทัศนศิลป์

สาระที่ 2ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. รู้ว่าสิ่งต่าง ๆ สามารถก่อให้เกิดเสียงที่แตกต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> ● การกำเนิดของเสียง <ul style="list-style-type: none"> - เสียงจากธรรมชาติ - แหล่งกำเนิดของเสียง - สีสันของเสียง
	2. บอกลักษณะของเสียงดัง-เบาและความช้า- เร็วของจังหวะ	<ul style="list-style-type: none"> ● ระดับเสียงดัง-เบา (Dynamic) ● อัตราความเร็วของจังหวะTempo
	3. ท่องบทกลอน ร้องเพลงง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านบทกลอนประกอบจังหวะ ● การร้องเพลงประกอบจังหวะ
	4. มีส่วนร่วมในกิจกรรมดนตรีอย่างสนุกสนาน	<ul style="list-style-type: none"> ● กิจกรรมดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - การร้องเพลง - การเคาะจังหวะ - การเคลื่อนไหวประกอบบทเพลง <ul style="list-style-type: none"> ○ ตามความดัง- เบาของบทเพลง ○ ตามความช้าเร็วของจังหวะ
	5. บอกความเกี่ยวข้องของเพลงที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> ● เพลงที่ใช้ในชีวิตประจำวัน <ul style="list-style-type: none"> - เพลงกล่อมเด็ก - บทเพลงประกอบการละเล่น - เพลงสำคัญ (เพลงชาติไทย เพลงสรรเสริญพระบารมี)
ป.2	1. จำแนกแหล่งกำเนิด ของเสียงที่ได้ยิน	<ul style="list-style-type: none"> ● สีสันของเสียงเครื่องดนตรี ● สีสันของเสียงมนุษย์
	2. จำแนกคุณสมบัติของเสียง สูง- ต่ำ , ดัง-เบา ยาว-สั้น ของดนตรี	<ul style="list-style-type: none"> ● การฝึกโสตประสาท การจำแนกเสียงสูง-ต่ำ ดัง-เบา ยาว-สั้น
	3. เคาะจังหวะหรือเคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเพลง	<ul style="list-style-type: none"> ● การเคลื่อนไหวประกอบเนื้อหาในบทเพลง ● การเล่นเครื่องดนตรีประกอบเพลง
	4. ร้องเพลงง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับวัย	<ul style="list-style-type: none"> ● การขับร้อง
	5. บอกความหมายและความสำคัญของเพลงของเพลงที่ได้ยิน	<ul style="list-style-type: none"> ● ความหมายและความสำคัญของเพลงที่ได้ยิน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - เพลงปลุกใจ - เพลงสอนใจ
ป.3	1. ระบุรูปร่างลักษณะของเครื่องดนตรีที่เห็นและได้ยินในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> ● รูปร่างลักษณะของเครื่องดนตรี ● เสียงของเครื่องดนตรี
	2. ใช้อุปกรณ์หรือสัญลักษณ์แทนเสียง และจังหวะเคาะ	<ul style="list-style-type: none"> ● สัญลักษณ์แทนคุณสมบัติของเสียง (สูง-ต่ำ ดัง-เบา ยาว-สั้น) ● สัญลักษณ์แทนรูปแบบจังหวะ
	3. บอกบทบาทหน้าที่ของเพลงที่ได้ยิน	<ul style="list-style-type: none"> ● บทบาทหน้าที่ของบทเพลงสำคัญ <ul style="list-style-type: none"> - เพลงชาติ - เพลงสรรเสริญพระบารมี - เพลงประจำโรงเรียน
	4. ชับร้องและบรรเลงดนตรีง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● การขับร้องเดี่ยวและหมู่ ● การบรรเลงเครื่องดนตรีประกอบเพลง
	5. เคลื่อนไหวท่าทางสอดคล้องกับอารมณ์ของเพลงที่ฟัง	<ul style="list-style-type: none"> ● การเคลื่อนไหวตามอารมณ์ของบทเพลง
	6. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี เสียงขับร้องของตนเองและผู้อื่น	<ul style="list-style-type: none"> ● การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงร้องและเสียงดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - คุณภาพเสียงร้อง - คุณภาพเสียงดนตรี
	7. นำดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> ● การใช้ดนตรีในโอกาสพิเศษ <ul style="list-style-type: none"> - ดนตรีในงานรื่นเริง - ดนตรีในการฉลองวันสำคัญของชาติ
ป.4	1. บอกประโยคเพลงอย่างง่าย	<ul style="list-style-type: none"> ● โครงสร้างของบทเพลง <ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของประโยคเพลง - การแบ่งประโยคเพลง
	2. จำแนกประเภทของเครื่องดนตรีที่ใช้ในเพลงที่ฟัง	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเภทของเครื่องดนตรี ● เสียงของเครื่องดนตรีแต่ละประเภท
	3. ระบุทิศทางการเคลื่อนที่ขึ้น - ลงง่าย ๆ ของทำนอง รูปแบบจังหวะและความเร็วของจังหวะในเพลงที่ฟัง	<ul style="list-style-type: none"> ● การเคลื่อนที่ขึ้น - ลงของทำนอง ● รูปแบบจังหวะของทำนองจังหวะ ● รูปแบบจังหวะ ● ความช้า - เร็วของจังหวะ
	4. อ่าน เขียนโน้ตดนตรีไทยและสากล	<ul style="list-style-type: none"> ● เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - กุญแจประจำหลัก - บรรทัดห้าเส้น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - โน้ตและเครื่องหมายหยุด - เส้นกันห้อง ● โครงสร้างโน้ตเพลงไทย - การแบ่งห้อง - การแบ่งจังหวะ -
	5. ร้องเพลงโดยใช้ช่วงเสียงที่เหมาะสมกับตนเอง	● การขับร้องเพลงในบันไดเสียงที่เหมาะสมกับตนเอง
	6. ใช้และเก็บเครื่องดนตรีอย่างถูกต้องและปลอดภัย	● การใช้และการดูแลรักษาเครื่องดนตรีของตน
	7. ระบุว่าดนตรีสามารถใช้ในการสื่อเรื่องราว	● ความหมายของเนื้อหาในบทเพลง
ป.5	1. ระบุงค์ประกอบดนตรีในเพลงที่ใช้ในการสื่ออารมณ์	<ul style="list-style-type: none"> ● การสื่ออารมณ์ของบทเพลงด้วยองค์ประกอบดนตรี - จังหวะกับอารมณ์ของบทเพลง - ทำนองกับอารมณ์ของบทเพลง
	2. จำแนกลักษณะของเสียงขับร้องและเครื่องดนตรีที่อยู่ในวงดนตรีประเภทต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● ลักษณะของเสียงนักร้องกลุ่มต่าง ๆ ● ลักษณะเสียงของวงดนตรีประเภทต่าง ๆ
	3. อ่าน เขียนโน้ตดนตรีไทยและสากล 5ระดับเสียง	<ul style="list-style-type: none"> ● เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี - บันไดเสียง 5 เสียง Pentatonic scale - โน้ตเพลงในบันไดเสียง 5 เสียง Pentatonic scale
	4. ใช้เครื่องดนตรีบรรเลงจังหวะ และทำนอง	<ul style="list-style-type: none"> ● การบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะ ● การบรรเลงทำนองด้วยเครื่องดนตรี
	5. ร้องเพลงไทยหรือเพลงสากลหรือเพลงไทยสากลที่เหมาะสมกับวัย	<ul style="list-style-type: none"> ● การร้องเพลงไทยในอัตราจังหวะสองชั้น ● การร้องเพลงสากล หรือไทยสากล ● การร้องเพลงประสานเสียงแบบ Canon Round
	6. ด้นสดง่าย ๆ โดยใช้ประโยคเพลงแบบถามตอบ	● การสร้างสรรค์ประโยคเพลงถาม-ตอบ
	7. ใช้ดนตรีร่วมกับกิจกรรมในการแสดงออกตามจินตนาการ	<ul style="list-style-type: none"> ● การบรรเลงดนตรีประกอบกิจกรรมนาฏศิลป์ ● การสร้างสรรค์เสียงประกอบการเล่าเรื่อง
ป.6	1. บรรยายเพลงที่ฟัง โดยอาศัยองค์ประกอบดนตรี และศัพท์สังคีต	● องค์ประกอบดนตรีและศัพท์สังคีต

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	2. จำแนกประเภทและบทบาทหน้าที่ เครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีที่ มาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● เครื่องดนตรีไทยแต่ละภาค ● บทบาทและหน้าที่ของเครื่องดนตรี ● ประเภทของเครื่องดนตรีสากล
	3. อ่าน เขียนโน้ตไทย และโน้ตสากล ทำนองง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี ● โน้ตบทเพลงไทย อัตราจังหวะสองชั้น ● โน้ตบทเพลงสากลโน้ตบันไดเสียง C Major
	4. ใช้เครื่องดนตรีบรรเลงประกอบ การร้องเพลง ด้นสด ที่มีจังหวะและทำนอง ง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● การร้องเพลงประกอบดนตรี ● การสร้างสรรค์รูปแบบจังหวะและทำนอง ด้วยเครื่องดนตรี
	5. บรรยายความรู้สึกที่มีต่อดนตรี	<ul style="list-style-type: none"> ● การบรรยายความรู้สึกและแสดงความ คิดเห็นที่มีต่อบทเพลง <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาในบทเพลง - องค์ประกอบในบทเพลง - คุณภาพเสียงในบทเพลง
	6. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทำนอง จังหวะการประสานเสียง และคุณภาพเสียง ของเพลงที่ฟัง	
ม.1	1. อ่าน เขียน ร้องโน้ตไทย และโน้ตสากล	<ul style="list-style-type: none"> ● เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - โน้ตบทเพลงไทย อัตราจังหวะสองชั้น - โน้ตสากล ในกุญแจซอลและฟา โน้ตบันไดเสียง C Major
	2. เปรียบเทียบเสียงร้องและเสียง ของเครื่องดนตรีที่มาจากวัฒนธรรม ที่ต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> ● เสียงร้องและเสียงของเครื่องดนตรี ในบทเพลงจากวัฒนธรรมต่าง ๆ <ul style="list-style-type: none"> - วิธีการขับร้อง - เครื่องดนตรีที่ใช้
	3. ร้องเพลงและใช้เครื่องดนตรีบรรเลง ประกอบการร้องเพลงด้วยบทเพลง ที่หลากหลายรูปแบบ	<ul style="list-style-type: none"> ● การร้องและการบรรเลงเครื่องดนตรี ประกอบการร้อง <ul style="list-style-type: none"> - บทเพลงพื้นบ้านบทเพลงปลุกใจ - บทเพลงไทยเดิม - บทเพลงประสานเสียง 2 แนว - บทเพลงรูปแบบ ABA - บทเพลงประกอบการเต้นรำ
	4. จัดประเภทของวงดนตรีไทยและ วงดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● วงดนตรีพื้นเมือง ● วงดนตรีไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> วงดนตรีสากล
	5. แสดงความคิดเห็นที่มีต่ออารมณ์ของบทเพลงที่มีความเร็วของจังหวะและความดัง - เบา แตกต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> การถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลง <ul style="list-style-type: none"> - จังหวะกับอารมณ์เพลง - ความดัง-เบา กับอารมณ์เพลง - ความแตกต่างของอารมณ์เพลง
	6. เปรียบเทียบอารมณ์ ความรู้สึกในการฟังดนตรีแต่ละประเภท	
	7. นำเสนอตัวอย่างเพลงที่ตนเองชื่นชอบและอภิปรายลักษณะเด่นที่ทำให้งานนั้นน่าสนใจ	<ul style="list-style-type: none"> การนำเสนอบทเพลงที่ตนสนใจ
	8. ใช้เกณฑ์สำหรับประเมินคุณภาพงานดนตรีหรือเพลงที่ฟัง	<ul style="list-style-type: none"> การประเมินคุณภาพของบทเพลง <ul style="list-style-type: none"> - คุณภาพด้านเนื้อหา - คุณภาพด้านเสียง - คุณภาพด้านองค์ประกอบดนตรี
	9. ใช้และบำรุงรักษาเครื่องดนตรีอย่างระมัดระวังและรับผิดชอบ	<ul style="list-style-type: none"> การใช้และบำรุงรักษาเครื่องดนตรีของตน
ม.2	1. เปรียบเทียบการใช้องค์ประกอบดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> องค์ประกอบของดนตรีจากแหล่งวัฒนธรรมต่าง ๆ
	2. อ่าน เขียนร้องโน้ตไทย และโน้ตสากลที่มีเครื่องหมายแปลงเสียง	<ul style="list-style-type: none"> เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - โน้ตจากเพลงไทยอัตราจังหวะสองชั้น - โน้ตสากล (เครื่องหมายแปลงเสียง)
	3. ระบุปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งานดนตรี	<ul style="list-style-type: none"> ปัจจัยในการสร้างสรรค์บทเพลง <ul style="list-style-type: none"> - จินตนาการในการสร้างสรรค์บทเพลง - การถ่ายทอดเรื่องราวความคิดในบทเพลง
	4. ร้องเพลง และเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง	<ul style="list-style-type: none"> เทคนิคการร้องและบรรเลงดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - การร้องและบรรเลงเดี่ยว - การร้องและบรรเลงเป็นวง
	5. บรรยายอารมณ์ของเพลงและความรู้สึกที่มีต่อบทเพลงที่ฟัง	<ul style="list-style-type: none"> การบรรยายอารมณ์และความรู้สึกในบทเพลง
	6. ประเมิน พัฒนาการทักษะทางดนตรีของตนเอง หลังจากการฝึกปฏิบัติ	<ul style="list-style-type: none"> การประเมินความสามารถทางดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - ความถูกต้องในการบรรเลง - ความแม่นยำในการอ่านเครื่องหมายและสัญลักษณ์ - การควบคุมคุณภาพเสียงในการร้องและบรรเลง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	7. ระบุงานอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีและบทบาทของดนตรีในธุรกิจบันเทิง	<ul style="list-style-type: none"> ● อาชีพทางด้านดนตรี ● บทบาทของดนตรีในธุรกิจบันเทิง
ม.3	1. เปรียบเทียบองค์ประกอบที่ใช้ในงานดนตรีและงานศิลปะอื่น	<ul style="list-style-type: none"> ● การเปรียบเทียบองค์ประกอบในงานศิลปะ <ul style="list-style-type: none"> - การใช้องค์ประกอบในการสร้างสรรค์งานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น - เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์งานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น
	2. ร้องเพลง เล่นดนตรีเดี่ยว และรวมวง โดยเน้นเทคนิคการร้อง การเล่น การแสดงออก และคุณภาพเสียง	<ul style="list-style-type: none"> ● เทคนิคและการแสดงออกในการขับร้องและบรรเลงดนตรีเดี่ยวและรวมวง
	3. แต่งเพลงสั้น ๆ จังหวะง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● อัตราจังหวะ 2 และ 4 ● การประพันธ์เพลงในอัตราจังหวะ 2 และ 4
	4. อธิบายเหตุผลในการเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบดนตรีในการสร้างสรรค์งานดนตรีของตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> ● การเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบในการสร้างสรรค์บทเพลง <ul style="list-style-type: none"> - การเลือกจังหวะเพื่อสร้างสรรค์บทเพลง - การเรียบเรียงทำนองเพลง
	5. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานดนตรีของตนเองและผู้อื่น	<ul style="list-style-type: none"> ● การเปรียบเทียบความแตกต่างของบทเพลง <ul style="list-style-type: none"> - สำเนียง - อัตราจังหวะ - รูปแบบบทเพลง - การประสานเสียง - เครื่องดนตรีที่บรรเลง
	6. อธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม	<ul style="list-style-type: none"> ● อิทธิพลของดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - อิทธิพลของดนตรีต่อบุคคล - อิทธิพลของดนตรีต่อสังคม
	7. นำเสนอหรือจัดการแสดงดนตรีที่เหมาะสมโดยการบูรณาการกับสาระการเรียนรู้อื่นในกลุ่มศิลปะ	<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดการแสดงดนตรีในวาระต่าง ๆ <ul style="list-style-type: none"> - การเลือกวงดนตรี - การเลือกบทเพลง - การเลือกและจัดเตรียมสถานที่ - การเตรียมบุคลากร - การเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือ - การจัดรายการแสดง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4-6	1. เปรียบเทียบรูปแบบของบทเพลงและ วงดนตรีแต่ละประเภท	<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดวงดนตรี - การใช้เครื่องดนตรีในวงดนตรีประเภทต่างๆ - บทเพลงที่บรรเลงโดยวงดนตรีประเภทต่างๆ
	2. จำแนกประเภทและรูปแบบของวงดนตรีทั้งไทยและสากล	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเภทของวงดนตรี - ประเภทของวงดนตรีไทย - ประเภทของวงดนตรีสากล
	3. อธิบายเหตุผลที่คนต่างวัฒนธรรมสร้างสรรค์งานดนตรีแตกต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> ● ปัจจัยในการสร้างสรรค์ผลงานดนตรีในแต่ละวัฒนธรรม - ความเชื่อกับการสร้างสรรค์งานดนตรี - ศาสนากับการสร้างสรรค์งานดนตรี - วิถีชีวิตกับการสร้างสรรค์งานดนตรี - เทคโนโลยีกับการสร้างสรรค์งานดนตรี
	4. อ่าน เขียน โน้ตดนตรีไทยและสากลในอัตราจังหวะต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี - เครื่องหมายกำหนดอัตราจังหวะ - เครื่องหมายกำหนดบันไดเสียง ● โน้ตบทเพลงไทยอัตราจังหวะ 2 ชั้น และ 3 ชั้น
	5. ร้องเพลง หรือเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวงโดยเน้นเทคนิคการแสดงออก และคุณภาพของการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● เทคนิค และ การถ่ายทอดอารมณ์เพลงด้วยการร้อง บรรเลงเครื่องดนตรีเดี่ยวและรวมวง
	6. สร้างเกณฑ์สำหรับประเมินคุณภาพการประพันธ์และการเล่นดนตรีของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> ● เกณฑ์ในการประเมินผลงานดนตรี - คุณภาพของผลงานทางดนตรี - คุณค่าของผลงานทางดนตรี
	7. เปรียบเทียบอารมณ์ และความรู้สึกที่ได้รับจากงานดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> ● การถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกของงานดนตรีจากแต่ละวัฒนธรรม
	8. นำดนตรีไปประยุกต์ใช้ในงานอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● ดนตรีกับการผ่อนคลาย ● ดนตรีกับการพัฒนามนุษย์ ● ดนตรีกับการประชาสัมพันธ์ ● ดนตรีกับการบำบัดรักษา ● ดนตรีกับธุรกิจ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		● ดนตรีกับการศึกษา

สาระที่ 2ดนตรี

มาตรฐาน ศ 2.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. เล่นเพลงในท้องถิ่น	● ที่มาของบทเพลงในท้องถิ่น
	2. ระบุสิ่งที่ชื่นชอบในดนตรีท้องถิ่น	● ความน่าสนใจของบทเพลงในท้องถิ่น
ป.2	1. บอกความสัมพันธ์ของเสียงร้อง เสียงเครื่องดนตรีในเพลงท้องถิ่น โดยใช้คำง่าย ๆ	● บทเพลงในท้องถิ่น - ลักษณะของเสียงร้องในบทเพลง - ลักษณะของเสียงเครื่องดนตรีที่ใช้ในบทเพลง
	2. แสดงและเข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรีในท้องถิ่น	● กิจกรรมดนตรีในโอกาสพิเศษ - ดนตรีกับโอกาสสำคัญในโรงเรียน - ดนตรีกับวันสำคัญของชาติ
ป.3	1. ระบุลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของดนตรีในท้องถิ่น	● เอกลักษณ์ของดนตรีในท้องถิ่น - ลักษณะเสียงร้องของดนตรีในท้องถิ่น - ภาษาและเนื้อหาในบทร้องของดนตรีในท้องถิ่น - เครื่องดนตรีและวงดนตรีในท้องถิ่น
	2. ระบุความสำคัญและประโยชน์ของดนตรีต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น	● ดนตรีกับการดำเนินชีวิตในท้องถิ่น - ดนตรีในชีวิตประจำวัน - ดนตรีในวาระสำคัญ
ป.4	1. บอกแหล่งที่มาและความสัมพันธ์ของวิถีชีวิตไทย ที่สะท้อนในดนตรีและเพลงท้องถิ่น	● ความสัมพันธ์ของวิถีชีวิตกับผลงานดนตรี - เนื้อหาเรื่องราวในบทเพลงกับวิถีชีวิต - โอกาสในการบรรเลงดนตรี
	2. ระบุความสำคัญในการอนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมทางดนตรี	● การอนุรักษ์วัฒนธรรมทางดนตรี - ความสำคัญและความจำเป็นในการอนุรักษ์ - แนวทางในการอนุรักษ์
ป.5	1. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีในวัฒนธรรมต่าง ๆ	● ดนตรีกับงานประเพณี - บทเพลงในงานประเพณีในท้องถิ่น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		- บทบาทของดนตรีในแต่ละประเพณี
	2. อธิบายคุณค่าของดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> ● คุณค่าของดนตรีจากแหล่งวัฒนธรรม - คุณค่าทางสังคม - คุณค่าทางประวัติศาสตร์
ป.6	1. อธิบายเรื่องราวของดนตรีไทยในประวัติศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> ● ดนตรีไทยในประวัติศาสตร์ - ดนตรีในเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ - ดนตรีในยุคสมัยต่าง ๆ - อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีต่อดนตรี
	2. จำแนกดนตรีที่มาจากยุคสมัยที่ต่างกัน	
	3. อภิปรายอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อดนตรีในท้องถิ่น	
ม.1	1. อธิบายบทบาทความสัมพันธ์และอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคมไทย	<ul style="list-style-type: none"> ● บทบาทและอิทธิพลของดนตรี - บทบาทดนตรีในสังคม - อิทธิพลของดนตรีในสังคม
	2. ระบุความหลากหลายขององค์ประกอบดนตรีในวัฒนธรรมต่างกัน	● องค์ประกอบของดนตรีในแต่ละวัฒนธรรม
ม.2	1. บรรยายบทบาท และอิทธิพลของดนตรีในวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● ดนตรีในวัฒนธรรมต่างประเทศ - บทบาทของดนตรีในวัฒนธรรม - อิทธิพลของดนตรีในวัฒนธรรม
	2. บรรยายอิทธิพลของวัฒนธรรมและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่มีต่อรูปแบบของดนตรีในประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> ● เหตุการณ์ประวัติศาสตร์กับการเปลี่ยนแปลงทางดนตรีในประเทศไทย - การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองกับงานดนตรี - การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีกับงานดนตรี
ม.3	1. บรรยายวิวัฒนาการของดนตรีแต่ละยุคสมัย	<ul style="list-style-type: none"> ● ประวัติดนตรีไทยยุคสมัยต่าง ๆ ● ประวัติดนตรีตะวันตกยุคสมัยต่าง ๆ
	2. อภิปรายลักษณะเด่นที่ทำให้งานดนตรีนั้นได้รับการยอมรับ	● ปัจจัยที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ
ม.4-6	1. วิเคราะห์รูปแบบของดนตรีไทยและดนตรีสากลในยุคสมัยต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● รูปแบบบทเพลงและวงดนตรีไทยแต่ละยุคสมัย ● รูปแบบบทเพลงและวงดนตรีสากลแต่ละ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ยุคสมัย
	2. วิเคราะห์สถานะทางสังคมของนักดนตรีในวัฒนธรรมต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● ประวัติศาสตร์คีตกวี
	3. เปรียบเทียบลักษณะเด่นของดนตรีในวัฒนธรรมต่างๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● ลักษณะเด่นของดนตรีในแต่ละวัฒนธรรม <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องดนตรี - วงดนตรี - ภาษา เนื้อร้อง - สำเนียง - องค์ประกอบบทเพลง
	4. อธิบายบทบาทของดนตรีในการสะท้อนแนวความคิดและค่านิยมที่เปลี่ยนไปของคนในสังคม	<ul style="list-style-type: none"> ● บทบาทดนตรีในการสะท้อนสังคม <ul style="list-style-type: none"> - ค่านิยมของสังคมในผลงานดนตรี - ความเชื่อของสังคมในงานดนตรี
	5. นำเสนอแนวทางในการส่งเสริมและอนุรักษ์ดนตรีในฐานะมรดกของชาติ	<ul style="list-style-type: none"> ● แนวทางและวิธีการในการส่งเสริมอนุรักษ์ดนตรีไทย

สาระที่ 3นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.1 เข้าใจ และแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชมและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. เลียนแบบการเคลื่อนไหว	<ul style="list-style-type: none"> ● การเคลื่อนไหวลักษณะต่าง ๆ <ul style="list-style-type: none"> - การเลียนแบบธรรมชาติ - การเลียนแบบคน สัตว์ สิ่งของ
	2. แสดงท่าทางง่าย ๆ เพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด	<ul style="list-style-type: none"> ● การใช้ภาษาท่า และการประดิษฐ์ท่าประกอบเพลง ● การแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติสัตว์
	3. บอกสิ่งที่ตนเองชอบ จากการดูหรือร่วมการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● การเป็นผู้ชมที่ดี
ป.2	1. เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่	<ul style="list-style-type: none"> ● การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ <ul style="list-style-type: none"> - การนั่ง - การยืน - การเดิน
	2. แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ	<ul style="list-style-type: none"> ● การประดิษฐ์ท่าจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> ● เพลงที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
	3. แสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมายแทนคำพูด	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักและวิธีการปฏิบัตินาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - การฝึกภาษาท่าสื่อความหมายแทนอากัปกิริยา - การฝึกนาฏยศัพท์ในส่วนลำตัว
	4. แสดงท่าทางประกอบจังหวะอย่างสร้างสรรค์	<ul style="list-style-type: none"> ● การใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ประกอบจังหวะ
	5. ระบุมารยาทในการชมการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● มารยาทในการชมการแสดง การเข้าชมหรือมีส่วนร่วม
ป.3	1. สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ในสถานการณ์สั้น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ <ul style="list-style-type: none"> - รำวงมาตรฐาน - เพลงพระราชนิพนธ์ - สถานการณ์สั้น ๆ - สถานการณ์ที่กำหนดให้
	2. แสดงท่าทางประกอบเพลงตามรูปแบบนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักและวิธีการปฏิบัตินาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - การฝึกภาษาท่าสื่ออารมณ์ของมนุษย์ - การฝึกนาฏยศัพท์ในส่วนขา
	3. เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของผู้แสดงและผู้ชม	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักในการชมการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - ผู้แสดง - ผู้ชม - การมีส่วนร่วม
	4. มีส่วนร่วมในกิจกรรมการแสดงที่เหมาะสมกับวัย	
	5. บอกประโยชน์ของการแสดงนาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> ● การบูรณาการนาฏศิลป์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ
ป.4	1. ระบุนักแสดงพื้นฐานทางนาฏศิลป์และการละครที่ใช้สื่อความหมายและอารมณ์	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักและวิธีการปฏิบัตินาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - การฝึกภาษาท่า - การฝึกนาฏยศัพท์
	2. ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว	<ul style="list-style-type: none"> ● การใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ประกอบเพลงปลุกใจและเพลงพระราชนิพนธ์ ● การใช้ศัพท์ทางการละครในการถ่ายทอดเรื่องราว
	3. แสดง การเคลื่อนไหวในจังหวะต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● การประดิษฐ์ท่าทางหรือท่ารำประกอบ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ตามความคิดของตน	จังหวัดพื้นเมือง
	4. แสดงนาฏศิลป์เป็นคู่ และหมู่	<ul style="list-style-type: none"> ● การแสดงนาฏศิลป์ ประเภทคู่และหมู่ - รำวงมาตรฐาน - ระบำ
	5. เล่าสิ่งที่ชื่นชอบในการแสดงโดยเน้นจุดสำคัญของเรื่องและลักษณะเด่นของตัวละคร	<ul style="list-style-type: none"> ● การเล่าเรื่อง - จุดสำคัญ - ลักษณะเด่นของตัวละคร
ป.5	1. บรรยายองค์ประกอบนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ● องค์ประกอบของนาฏศิลป์ - จังหวัด ทำนอง คำร้อง - ภาษาท่า นาฏยศัพท์ - อุปกรณ์
	2. แสดงท่าทางประกอบเพลงหรือเรื่องราวตามความคิดของตน	<ul style="list-style-type: none"> ● การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลงหรือท่าทางประกอบเรื่องราว
	3. แสดงนาฏศิลป์โดยเน้นการใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ในการสื่อความหมายและการแสดงออก	<ul style="list-style-type: none"> ● การแสดงนาฏศิลป์ - ระบำ - ฟ้อน - รำวงมาตรฐาน
	4. มีส่วนร่วมในกลุ่มกับการเขียนเค้าโครงเรื่องหรือบทละครสั้น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● องค์ประกอบของละคร - การเลือกและเขียนเค้าโครงเรื่อง - บทละครสั้น ๆ
	5. เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์ชุดต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● ที่มาของการแสดงนาฏศิลป์ชุดต่าง ๆ
	6. บอกประโยชน์ที่ได้รับจากการชมการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักการชมการแสดง ● การถ่ายทอดความรู้สึกและคุณค่าของการแสดง
ป.6	1. สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวและการแสดงโดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์	<ul style="list-style-type: none"> ● การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลงปลุกใจหรือเพลงพื้นเมืองหรือท้องถิ่นเน้นลีลาหรืออารมณ์
	2. ออกแบบเครื่องแต่งกาย หรืออุปกรณ์ประกอบการแสดงอย่างง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● การออกแบบสร้างสรรค์ - เครื่องแต่งกาย - อุปกรณ์ ฉากประกอบการแสดง
	3. แสดงนาฏศิลป์และละครง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● การแสดงนาฏศิลป์และการแสดงละคร - รำวงมาตรฐาน - ระบำ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - ฟ้อน - ละครสร้างสรรค์
	4. บรรยายความรู้สึกของตนเองที่มีต่องานนาฏศิลป์และการละครอย่างสร้างสรรค์	<ul style="list-style-type: none"> ● บทบาทและหน้าที่ในงานนาฏศิลป์และการละคร
	5. แสดงความคิดเห็นในการชมการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักการชมการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - การวิเคราะห์ - ความรู้สึกชื่นชม
	6. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์และการละครกับสิ่งที่ประสบในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> ● องค์ประกอบทางนาฏศิลป์และการละคร
ม.1	1. อธิบายอิทธิพลของนักแสดงชื่อดังที่มีผลต่อการโน้มน้าวอารมณ์หรือความคิดของผู้ชม	<ul style="list-style-type: none"> ● การปฏิบัติของผู้แสดงและผู้ชม ● ประวัตินักแสดงที่ชื่นชอบ ● การพัฒนารูปแบบของการแสดง ● อิทธิพลของนักแสดงที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ชม
	2. ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง ● ภาษาท่า และการตีบท ● ท่าทางเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์ ● ระบายเปิดเตล็ด ● รำวงมาตรฐาน
	3. แสดงนาฏศิลป์และละครในรูปแบบง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - นาฏศิลป์ - นาฏศิลป์พื้นบ้าน - นาฏศิลป์นานาชาติ
	4. ใช้ทักษะการทำงานเป็นกลุ่มในกระบวนการผลิตการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● บทบาทและหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ ในการจัดการแสดง ● การสร้างสรรค์กิจกรรมการแสดงที่สนใจ โดยแบ่งฝ่ายและหน้าที่ให้ชัดเจน
	5. ใช้เกณฑ์ง่าย ๆ ที่กำหนดให้ในการพิจารณาคุณภาพการแสดงที่ชม โดยเน้นเรื่องการใช้เสียงการแสดงท่า และการเคลื่อนไหว	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักในการชมการแสดง
ม.2	1. อธิบายการบูรณาการศิลปะแขนงอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● ศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ก) การแสดง	<ul style="list-style-type: none"> - แสง สี เสียง - ฉาก - เครื่องแต่งกาย - อุปกรณ์
	2. สร้างสรรค์การแสดงโดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์และการละคร	● หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดง โดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์และการละคร
	3. วิเคราะห์การแสดงของตนเองและผู้อื่นโดยใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครที่เหมาะสม	● หลักและวิธีการวิเคราะห์การแสดง
	4. เสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● วิธีการวิเคราะห์ วิจารณ์การแสดงนาฏศิลป์ และการละคร ● รวบรวมมาตรฐาน
	5. เชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างนาฏศิลป์และการละครกับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ	● ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์หรือการละครกับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ
ม.3	1. ระบุโครงสร้างของบทละครโดยใช้ศัพท์ทางการละคร	<ul style="list-style-type: none"> ● องค์ประกอบของบทละคร <ul style="list-style-type: none"> - โครงเรื่อง - ตัวละครและการวางลักษณะนิสัยของตัวละคร - ความคิดหรือแก่นของเรื่อง - บทสนทนา
	2. ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครที่เหมาะสมบรรยายเปรียบเทียบการแสดง อากัปกิริยาของผู้คนในชีวิตประจำวันและในการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ - ภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์ - รวบรวมมาตรฐาน
	3. มีทักษะในการใช้ความคิดในการพัฒนารูปแบบการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● รูปแบบการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - การแสดงเป็นหมู่ - การแสดงเดี่ยว - การแสดงละคร - การแสดงเป็นชุดเป็นตอน
	4. มีทักษะในการแปลความและการสื่อสารผ่านการแสดง	● การประดิษฐ์ท่ารำและท่าทางประกอบการแสดง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - ความหมาย - ความเป็นมา - ท่าทางที่ใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำ
	5. วิเคราะห์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ที่มีความแตกต่างกันโดยใช้ความรู้เรื่ององค์ประกอบนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ● องค์ประกอบนาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - จังหวะทำนอง - การเคลื่อนไหว - อารมณ์และความรู้สึก - ภาษาท่า นาฏยศัพท์ - รูปแบบของการแสดง - การแต่งกาย
	6. ร่วมจัดงานการแสดงในบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● วิธีการเลือกการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - ประเภทของงาน - ขั้นตอน - ประโยชน์และคุณค่าของการแสดง
	7. นำเสนอแนวคิดจากเนื้อเรื่องของการแสดงที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> ● ละครกับชีวิต
ม.4-6	1. มีทักษะในการแสดงหลากหลายรูปแบบ	<ul style="list-style-type: none"> ● รูปแบบของการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - ระบำ รำ ฟ้อน - การแสดงพื้นเมืองภาคต่าง ๆ - ละครไทย - ละครสากล
	2. สร้างสรรค์ละครสั้นในรูปแบบที่ชื่นชอบ	<ul style="list-style-type: none"> ● ละครสร้างสรรค์ <ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นมา - องค์ประกอบของละครสร้างสรรค์ - ละครพูด <ul style="list-style-type: none"> ○ ละครโศกนาฏกรรม ○ ละครสุขนาฏกรรม ○ ละครแนวเหมือนจริง ○ ละครแนวไม่เหมือนจริง
	3. ใช้ความคิดริเริ่มในการแสดงนาฏศิลป์เป็นคู่ และหมู่	<ul style="list-style-type: none"> ● การประดิษฐ์ท่ารำที่เป็นคู่และหมู่ <ul style="list-style-type: none"> - ความหมาย - ประวัติความเป็นมา

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - ท่าทางที่ใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำ - เพลงที่ใช้
	4. วิจารณ์การแสดงตามหลักนาฏศิลป์และการละคร	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักการสร้างสรรคและการวิจารณ์ ● หลักการชมการแสดงนาฏศิลป์และละคร
	5. วิเคราะห์แก่นของการแสดงนาฏศิลป์และการละครที่ต้องการสื่อความหมายในการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● ประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์และการละคร <ul style="list-style-type: none"> - วิวัฒนาการ - ความงามและคุณค่า
	6. บรรยาย และวิเคราะห์ อิทธิพลของเครื่องแต่งกาย แสง สี เสียง ฉากอุปกรณ์ และสถานที่ที่มีผลต่อการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● เทคนิคการจัดการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - แสงสีเสียง - ฉาก - อุปกรณ์ - สถานที่ - เครื่องแต่งกาย
	7. พัฒนาและใช้เกณฑ์การประเมินในการประเมินการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● การประเมินคุณภาพของการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - คุณภาพด้านการแสดง - คุณภาพองค์ประกอบการแสดง
	8. วิเคราะห์ท่าทาง และการเคลื่อนไหวของผู้คนในชีวิตประจำวันและนำมาประยุกต์ใช้ในการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● การสร้างสรรค์ผลงาน <ul style="list-style-type: none"> - การจัดการแสดงในวันสำคัญของโรงเรียน - ชุดการแสดงประจำโรงเรียน

สาระที่ 3 นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ 3.2

เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	1. ระบุ และเล่นการละเล่นของเด็กไทย	<ul style="list-style-type: none"> ● การละเล่นของเด็กไทย - วิธีการเล่น - กติกา
	2. บอกสิ่งที่ตนเองชอบในการแสดงนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ● การแสดงนาฏศิลป์
ป.2	1. ระบุและเล่นการละเล่นพื้นบ้าน	<ul style="list-style-type: none"> ● การละเล่นพื้นบ้าน - วิธีการเล่น - กติกา
	2. เชื่อมโยงสิ่งที่พบเห็นในการละเล่นพื้นบ้านกับสิ่งที่พบเห็นในการดำรงชีวิตของคนไทย	<ul style="list-style-type: none"> ● ที่มาของการละเล่นพื้นบ้าน
	3. ระบุสิ่งที่ชื่นชอบและภาคภูมิใจในการละเล่นพื้นบ้าน	<ul style="list-style-type: none"> ● การละเล่นพื้นบ้าน
ป.3	1. เล่าการแสดงนาฏศิลป์ที่เคยเห็นในท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> ● การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านหรือท้องถิ่นของตน
	2. ระบุสิ่งที่ เป็นลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของการแสดงนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ● การแสดงนาฏศิลป์ - ลักษณะ - เอกลักษณ์
	3. อธิบายความสำคัญของการแสดงนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ● ที่มาของการแสดงนาฏศิลป์ - สิ่งที่เคารพ
ป.4	1. อธิบายประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์ หรือชุดการแสดงอย่างง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● ความเป็นมาของนาฏศิลป์ ● ที่มาของชุดการแสดง
	2. เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์กับการแสดงที่มาจากวัฒนธรรมอื่น	<ul style="list-style-type: none"> ● การชมการแสดง - นาฏศิลป์ - การแสดงของท้องถิ่น
	3. อธิบายความสำคัญของการแสดงความเคารพในการเรียนและการแสดงนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ● ความเป็นมาของนาฏศิลป์ - การทำความเคารพก่อนเรียนและก่อนแสดง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	4. ระบุเหตุผลที่ควรรักษา และสืบทอด การแสดงนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ● ความเป็นมาของนาฏศิลป์ - คุณค่า
ป.5	1. เปรียบเทียบการแสดงประเภทต่าง ๆ ของไทย ในแต่ละท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> ● การแสดงนาฏศิลป์ประเภทต่าง ๆ - การแสดงพื้นบ้าน
	2. ระบุหรือแสดงนาฏศิลป์ นาฏศิลป์ พื้นบ้านที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมและ ประเพณี	<ul style="list-style-type: none"> ● การแสดงนาฏศิลป์ประเภทต่าง ๆ - การแสดงพื้นบ้าน
ป.6	1. อธิบายสิ่งที่มีความสำคัญต่อการแสดง นาฏศิลป์และละคร	<ul style="list-style-type: none"> ● ความหมาย ความเป็นมา ความสำคัญ ของนาฏศิลป์และละคร - บุคคลสำคัญ - คุณค่า
	2. ระบุประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงหรือ การชมการแสดงนาฏศิลป์และละคร	<ul style="list-style-type: none"> ● การแสดงนาฏศิลป์และละคร ในวันสำคัญของโรงเรียน
ม.1	1. ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ของนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย และละครพื้นบ้าน	<ul style="list-style-type: none"> ● ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง ของนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย และละครพื้นบ้าน
	2. บรรยายประเภทของละครไทย ในแต่ละยุคสมัย	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเภทของละครไทยในแต่ละยุคสมัย
ม.2	1. เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของ การแสดงนาฏศิลป์จากวัฒนธรรมต่างๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● นาฏศิลป์พื้นเมือง - ความหมาย - ที่มา - วัฒนธรรม - ลักษณะเฉพาะ
	2. ระบุหรือแสดงนาฏศิลป์นาฏศิลป์ พื้นบ้าน ละครไทยละครพื้นบ้าน หรือมหรสพอื่นที่เคยนิยมกันในอดีต	<ul style="list-style-type: none"> ● รูปแบบการแสดงประเภทต่าง ๆ - นาฏศิลป์ - นาฏศิลป์พื้นเมือง - ละครไทย - ละครพื้นบ้าน
	3. อธิบายอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อ เนื้อหาของละคร	<ul style="list-style-type: none"> ● การละครสมัยต่าง ๆ
ม.3	1. ออกแบบ และสร้างสรรค์อุปกรณ์และ	<ul style="list-style-type: none"> ● การออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์และ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	เครื่องแต่งกาย เพื่อแสดงนาฏศิลป์และละครที่มาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ	เครื่องแต่งกายเพื่อการแสดงนาฏศิลป์
	2. อธิบายความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน	● ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน
	3. แสดงความคิดเห็นในการอนุรักษ์	● การอนุรักษ์นาฏศิลป์
ม.4-6	1. เปรียบเทียบการนำการแสดงไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ	● การแสดงนาฏศิลป์ในโอกาสต่างๆ
	2. อภิปรายบทบาทของบุคคลสำคัญในวงการนาฏศิลป์และการละครของประเทศไทยในยุคสมัยต่างๆ	● บุคคลสำคัญในวงการนาฏศิลป์และการละครของไทยในยุคสมัยต่าง ๆ
	3. บรรยายวิวัฒนาการของนาฏศิลป์และการละครไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	● วิวัฒนาการของนาฏศิลป์และการละครไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
	4. นำเสนอแนวคิดในการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย	● การอนุรักษ์นาฏศิลป์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตัวอย่างกิจกรรมการอบรม

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทัศนศิลป์ (สำหรับผู้สอนระดับ ประถมศึกษา - มัธยมศึกษา)

1. สาระสำคัญ

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ประกอบด้วย 3 สาระ คือ สาระทัศนศิลป์ สาระดนตรี สาระนาฏศิลป์

2. จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม

1. อธิบายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์
2. อธิบายมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดและสาระแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์

3. กิจกรรมการอบรม

รูปแบบกิจกรรม

1. ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบก่อนการอบรมโดย Click ที่แบบทดสอบก่อนการอบรม (Pretest-ART1)
2. ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาฟังคำบรรยาย เรื่อง “หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ พุทธศักราช 2551” คลินิกที่บรรยายและสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษาด้วยตนเอง
3. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จาก ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง “ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551” โดยคลิกที่นี่ และสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษาด้วยตนเอง
4. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ โดยใช้คำสำคัญ “คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ” “ทัศนศิลป์”
5. ผู้เข้ารับการอบรมร่วมสนทนาในกระดานสนทนา (Web board) คุยกับวิทยากรเพื่ออภิปรายกับเพื่อน และวิทยากร ในประเด็น
 - ประเด็นที่ 1 ท่านคิดว่า "หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างไร"
 - ประเด็นที่ 2 ท่านคิดว่า “หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ พุทธศักราช 2551 ในระดับชั้นที่ท่านสอนมีการปรับเปลี่ยน จากหลักสูตร พุทธศักราช 2544 อย่างไร”
6. หลังจากให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาบทเรียนเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ โดย Click ที่ แบบทดสอบประจำหน่วยที่ 1

4. สื่อประกอบการอบรม

1. เอกสารใบความรู้

- ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง “ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551”
2. บทบรรยาย เรื่อง “หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทัศนศิลป์ (สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา)”
 3. กระดานสนทนา (Webboard)
 - ประเด็นที่ 1 ท่านคิดว่า "หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างไร"
 - ประเด็นที่ 2 ท่านคิดว่า “หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ พุทธศักราช 2551” ในระดับชั้นที่ท่านสอนมีการปรับเปลี่ยน จากหลักสูตร พุทธศักราช 2544 อย่างไร"

5. การประเมิน

1. การเข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา (Webboard)
2. การทำแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 1

สรุป

กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงคุณค่าของศิลปะ ทักษะวิธีการทางศิลปะ รวมทั้งการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ ทัศนศิลป์ดนตรี และนาฏศิลป์ซึ่งผู้เรียนสามารถสร้าง และนำเสนอผลงานอย่างสร้างสรรค์ อีกทั้งยังสามารถวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าทางศิลปะในแขนงดังกล่าวได้

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 1 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 1

ตอนที่ 2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้และสร้างหน่วยการเรียนรู้

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การนำมาตรฐานการเรียนรู้การเรียนรู้สู่ห้องเรียน

เรียนศิลปะอย่างไร ได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้สู่การพัฒนาทักษะความคิด

มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่กำหนดให้ผู้สอนรู้ว่า ผู้เรียนควรรู้อะไร และทำอะไรได้ ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนให้เป็น คนดี มีปัญญา และมีความสุขได้นั้น ครูผู้สอนทำการศึกษ วิเคราะห์สิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนในแต่ละมาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกำหนดไว้เพื่อให้ผู้เรียนของเราได้มีการพัฒนาทักษะการคิด ทางด้านสติปัญญา ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้ที่สำคัญที่ครูผู้สอนต้องส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยทักษะการคิดเป็นสมรรถนะที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งยวดต่อคนไทยยุคใหม่ตามแนวนโยบายการพัฒนาการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 นี้ด้วย

ดังนั้น เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาศิลปะ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนอย่างสูงสุดตามมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดและพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียน ครูผู้สอนต้องรู้เป้าหมายหรือ สิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนให้ชัดเจนก่อนที่จะไปออกแบบการเรียนรู้และทำการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด โดยสาระที่สำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในลำดับแรก

1. ครูผู้สอน ต้องทำการวิเคราะห์ตัวชี้วัดสู่การจัดการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะการคิดเป็นรายตัวชี้วัดใน 4 ประเด็นหลัก คือ

1.1 ตัวชี้วัดแต่ละตัว ว่าผู้เรียนควรมีความรู้อะไรและทำอะไรได้

1.2 ทักษะการคิด

1.3 ชิ้นงาน / ภาระงาน

1.4 แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดในแต่ละประเด็น จะมี

ความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันและสามารถสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนตามตัวชี้วัดได้

ตัวอย่าง
การจัดกลุ่มตัวชี้วัด

รายวิชา ศิลปะ (พื้นฐาน) ชื่อวิชา ทัศนศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 ตัวชี้วัด จำนวน 80 ชั่วโมง

รหัสตัวชี้วัด	แก่นความรู้ / ความคิดหลัก	กลุ่ม(หน่วย)ตัวชี้วัดที่สามารถจัดกิจกรรมร่วมกันได้
ศ. 1.1ป.6/1 ป.6/2 ป.6/3 ป.6/4 ป.6/5 ป.6/6 ป.6/7		กลุ่ม(หน่วย)ที่ 1 - ศ.1.1ป.6/1 - ศ.1.1ป.6/6 กลุ่ม(หน่วย)ที่ 2 - ศ.1.1ป.6/2 - ศ.1.1ป.6/5 - ศ.1.1ป.6/7 กลุ่ม(หน่วย)ที่ 3 - ศ.1.1ป.6/3 - ศ.1.1ป.6/4
ศ. 1.2 ป.6/1 ป.6/2 ป.6/3		กลุ่ม(หน่วย)ที่ 4 - ศ.1.2 ป.6/1 กลุ่ม(หน่วย)ที่ 5 - ศ.1.2 ป.6/2 กลุ่ม(หน่วย)ที่ 6 - ศ.1.2 ป.6/3

การกำหนดสาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

ตัวชี้วัด	เรียนรู้อะไร / ทำอะไรได้	ความคิดหลัก	สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด
หน่วยที่ 1 - ศ.1.1ป.6/1	รู้เรื่องสีคู่ตรงข้าม อภิปรายการใช้สีคู่ตรงข้าม สามารถสร้างสรรค์งานโดยใช้สีคู่ตรงข้ามในการถ่ายทอดความคิด อารมณ์ได้	สีคู่ตรงข้าม การใช้สีคู่ตรงข้าม	การใช้สีคู่ตรงข้ามในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์
- ศ.1.1ป.6/6	หลักการจัด ขนาด สัดส่วนและความสมดุล สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ได้	หลักการจัดภาพในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์	

โครงสร้างรายวิชา

ชื่อรายวิชา ศิลปะพื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เวลารวม 80 ชั่วโมง

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด	เวลา	น้ำหนักคะแนน
1	สีคู่ตรงข้าม สร้างสรรค์	ศ.1.1 ป 6/1 ศ.1.1 ป 6/6	การใช้สีคู่ตรงข้ามในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์	2	
รวมระหว่างภาค					80
ปลายภาค					20
รวม					100

หน่วยการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ / รายวิชา ศิลปะพื้นฐาน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลา 2 ชั่วโมง

1. ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สีคู่ตรงข้ามสร้างสรรค์

2. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ศ.1.1

สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด ป 6/1

ระบุสีคู่ตรงข้าม และอธิบายเกี่ยวกับการใช้คู่ตรงข้าม ในการถ่ายทอดความคิดและอารมณ์

ตัวชี้วัด ป 6/6

สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ โดยใช้สีคู่ตรงข้าม หลักการจัด ขนาด สัดส่วน และความสมดุล

3.สาระสำคัญ / ความคิดรวบยอด

การใช้สีคู่ตรงข้าม ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์

4.สาระการเรียนรู้

4.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

4.1.1 วงสีธรรมชาติ และสีคู่ตรงข้าม

4.1.2 การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์โดยใช้สีคู่ตรงข้าม หลักการจัดขนาด สัดส่วนและ

ความสมดุล

4.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (ถ้ามี) (ดูจากของ สพท.ลบ.2)

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร / การคิด / การแก้ปัญหา

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6.1 มีวินัย

6.2 ใฝ่เรียนรู้

6.3 มุ่งมั่นในการทำงาน

6.4 รักความเป็นไทย

6.5 มีจิตสาธารณะ

7. ชิ้นงาน / ภาระงาน

7.1 ให้นักเรียนทำแบบสรุปความรู้เรื่องสีคู่ตรงข้าม คนละ 1 ชิ้น

7.2 ออกแบบสร้างสรรค์งาน รูปเรขาคณิตสร้างสรรค์ คนละ 1 ชิ้น โดยใช้สีคู่ตรงข้าม

8. การวัดและประเมิน

8.1 การประเมินระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สังเกตกระบวนการทำงาน เช่น การวางแผน การเตรียมอุปกรณ์ กระบวนการทำงาน

8.2 การประเมินเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้

8.2.1 ตรวจสอบงานสำเร็จโดยใช้ Rubrics

8.2.2 การทำความสะอาดและเก็บวัสดุอุปกรณ์

8.2.3 การอภิปราย วิเคราะห์ผลงาน

9. กิจกรรมการเรียนรู้

9.1 ศึกษาจากชิ้นงานตัวอย่าง

9.2 ศึกษาจากใบความรู้

9.3 ศึกษาจาก VCD

9.4 การลงมือปฏิบัติจริง

9.5 การอภิปรายสรุป

9.6 การวิเคราะห์ผลงาน

10. เวลาเรียน / จำนวนชั่วโมง 2 ชั่วโมง

นายสุรชัย เสือสูงเนิน

ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดโคกสูง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ 2

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

ตัวอย่างกิจกรรมการอบรม การออกแบบการจัดการเรียนรู้และสร้างหน่วยการเรียนรู้

1. สาระสำคัญ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาทัศนศิลป์ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนอย่างสูงสุดตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด พัฒนาทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียน ครูผู้สอนต้องรู้เป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนให้ชัดเจนก่อนที่จะไปออกแบบการจัดการเรียนรู้และทำการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด แล้วจึงมาจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบเชื่อมโยงสัมพันธ์กับเป้าหมายการเรียนรู้หรือมาตรฐาน/ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ก็ควรจะต้องเป็นหน่วยการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน (Standard based unit) การออกแบบหน่วยการเรียนรู้

2. จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม

1. อธิบายการสร้างหน่วยการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ทัศนศิลป์
2. อธิบายการออกแบบหน่วยการเรียนรู้

3. กิจกรรมการอบรม

รูปแบบกิจกรรม

1. ผู้เข้ารับการอบรมฟังคำบรรยายเรื่อง“การนำหลักสูตรไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้และสร้างหน่วยการเรียนรู้”โดยคลิกที่บทบรรยายที่2 ขณะฟังคำบรรยาย ทำการบันทึกย่อและสรุปสาระสำคัญด้วยตนเอง
2. ในกรณีที่ต้องการศึกษาเนื้อหาล่วงหน้า ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมที่ “การนำหลักสูตรไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้และสร้างหน่วยการเรียนรู้”โดยคลิกที่บทบรรยายที่2 ขณะฟังคำบรรยาย ทำการบันทึกย่อหรือสืบค้นจากระบบเครือข่าย โดยใช้คำสำคัญ“การนำหลักสูตรไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้และสร้างหน่วยการเรียนรู้”

3. ผู้เข้ารับการอบรมร่วมสนทนา ในกระดานสนทนา (Web board) ในประเด็นต่อไปนี้

- ประเด็นที่ 1 "จงวิเคราะห์ตัวชี้วัดสาระทัศนศิลป์ เมื่อนำลงสู่การปฏิบัติ ในชั้นเรียนนักเรียนจะรู้อะไร ทำอะไรได้ และจะมีสมรรถนะสำคัญใดเกิดขึ้นเป็นอย่างไร"
- ประเด็นที่ 2 "ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ สาระทัศนศิลป์ ลงสู่การปฏิบัติอย่างไร"

4. หลังจากให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาบทเรียนเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ โดย Click ที่ แบบทดสอบประจำหน่วยที่ 2

4. สื่อประกอบการอบรม

1.เอกสารใบความรู้

- ใบความรู้ที่ 2“การออกแบบการจัดการเรียนรู้และสร้างหน่วยการเรียนรู้”

2. บทบรรยายประกอบ เรื่อง "การออกแบบการจัดการเรียนรู้และสร้างหน่วยการเรียนรู้"

3. กระดานสนทนา (Webboard)

- ประเด็นที่1"จงวิเคราะห์หัวข้อสาระทัศนศิลป์ เมื่อนำลงสู่การปฏิบัติในชั้นเรียนนักเรียนจะรู้อะไร ทำอะไรได้ และจะมีสมรรถนะสำคัญใดเกิดขึ้นเป็นอย่างไร"
- ประเด็นที่ 2"ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ สาระทัศนศิลป์ ลงสู่การปฏิบัติอย่างไร"

4. Facebook

5. การประเมิน

1. การเข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา (Webboard)
2. การทำแบบทดสอบประจำหน่วยที่2

สรุป

มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด เป็นสิ่งที่กำหนดให้ผู้สอนรู้ว่า ผู้เรียนควรรู้อะไร และทำอะไรได้ ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนให้เป็น คนดี มีปัญญา และมีความสุขได้นั้น ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทักษะการคิด ทางด้านสติปัญญา ซึ่งถือเป็นการเรียนรู้ที่สำคัญที่ครูผู้สอนต้องส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้ควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้น เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวิชาศิลปะ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนอย่างสูงสุด ตามมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัดและพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียน ครูผู้สอนต้องรู้เป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนให้ชัดเจนก่อนที่จะไปออกแบบการเรียนรู้และทำการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด โดยสาระที่สำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คือ ครูผู้สอน ต้องทำการวิเคราะห์หัวข้อสู่การจัดการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะการคิดเป็นรายตัวชี้วัดใน 4 ประเด็นหลัก คือ

1. ตัวชี้วัดแต่ละตัว ว่าผู้เรียนควรรู้อะไรและทำอะไรได้
2. ทักษะการคิด
3. ชิ้นงาน / ภาระงาน
4. แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดในแต่ละประเด็น จะมีความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันและสามารถสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนตามตัวชี้วัดได้

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 2 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 2

ตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้ศิลปะศึกษาแบบพหุศิลปะศึกษา

การจัดการเรียนรู้ศิลปะศึกษาแบบพหุศิลปะศึกษา

การจัดการเรียนรู้ศิลปะศึกษาตามแนวคิดพหุศิลปะศึกษาพหุศิลปะศึกษา (Arts Education)

พหุศิลปะศึกษา บอกกระแสดังกล่าวอย่าง ทั้งในเชิงความหลากหลาย สหวิทยาการ การบูรณาการ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต มิติภูมิปัญญาชุมชน ความเป็นชาติและสากล สากลที่ผสมผสานทั้งตะวันตกและตะวันออก

พหุศิลปะศึกษา (Arts Education) หมายถึง กระบวนการศึกษาจากการบูรณาการความคิดและการสร้างสรรค์ โดยการเลือกสรรสื่อแสดงออกที่หลากหลาย สื่อแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นสื่อสี สื่อวัตถุ สื่อร่างกาย สื่อเสียง สื่อภาษา เป็นการแสดงออกจากสภาพการรู้คิด (cognition) และจินตนาการ (imagination) เพื่อสะท้อนวัฒนธรรม (culture) ภูมิปัญญา (wisdom) และสุนทรียะ (aesthetic) ของปัจเจกบุคคล ที่สัมพันธ์กับชุมชน ความเป็นชาติ และเป็นสากล

พหุศิลปะศึกษามีพลังในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ สุนทรียะ และการพัฒนาวัฒนธรรมบูรณาการ (integral culture) ในสังคมอย่างสำคัญ

กระบวนการพัฒนาพหุศิลปะศึกษา บูรณาการอยู่ในทุกปัจเจกบุคคลและทุกวิชาชีพ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สัมพันธ์กับศิลปวัฒนธรรมและชุมชน

กระบวนการพัฒนาพหุศิลปะศึกษา มุ่งพัฒนามวลประชากรทั้งประเทศเป็นด้านหลัก และพร้อมที่จะผลักดันประชากรส่วนหนึ่งที่มีความสามารถพิเศษและมุ่งมั่นที่จะประกอบวิชาชีพทางด้านศิลปะ ให้บรรลุเป้าหมายและศักยภาพสูงสุด

ภารกิจการพัฒนาพหุศิลปะศึกษาเป็นของทุกคนในสังคม

แนวคิดสำคัญของทฤษฎีพหุศิลปะศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับศิลปะศึกษาในแบบเดิม แม้จะเป็นที่ยอมรับว่าเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับการพัฒนาการศึกษา และส่งผลต่อการพัฒนาสังคมประเทศชาติ ให้เกิดการพัฒนาก้าวหน้าในช่วงเวลาหนึ่ง แต่เมื่อสังคมไทยที่เชื่อมโยงกับสังคมโลกมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคหลังอุตสาหกรรมหรือยุคหลังสมัยใหม่ โดยนัยของความเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างสลับซับซ้อน ทำให้สังคมไทยจำต้องปรับตัวครั้งสำคัญในระดับโครงสร้างทั้งระบบ รวมทั้งศิลปะศึกษาก็เกิดแนวคิดในการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ จากศิลปะศึกษาแบบเดิมไปสู่แนวคิดใหม่ คือ พหุศิลปะศึกษา (Arts Education) ด้วยเช่นกัน

ทฤษฎีสันับสนุนพหุศิลปะศึกษา (Arts Education) 5 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีพหุศิลปะศึกษาเชิงแบบแผน (DBAE. Discipline- Based Arts Education)
2. ทฤษฎีพหุศิลปะศึกษาเชิงพหุปัญญา (MIAE. Multiple – Intelligences Arts Education)

3. ทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงภูมิปัญญาไทย (TWAE. Thai Wisdom Arts Education)
4. ทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงศิลปะหลังสมัยใหม่ (PMAE. Post – Modern Arts Education)
5. ทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงความสามารถพิเศษ (GCAE. Gifted Child Arts Education)

ทฤษฎีสันับสนุนพหุศิลปศึกษา สามารถพัฒนาไปใช้ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นทฤษฎีพหุศิลปศึกษาที่สังเคราะห์ขึ้นมาจากแนวคิดและทฤษฎีศิลปศึกษาในกระแสสากล การปฏิรูปการศึกษา สหวิทยาการ ความสามารถพิเศษ การสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ภูมิปัญญาไทย ลัทธิหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) ในกระแสสังคมปัจจุบัน

1. ทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงแบบแผน (DBAE. Discipline - Based Arts Education) เป็นความพยายามที่มุ่งพัฒนากระบวนการเรียนการสอนศิลปะในระบบโรงเรียน ให้เด็กได้รับประสบการณ์ทั้ง 4 ด้าน คือ
 1. ประวัติศาสตร์ศิลป์ (Art History)
 2. สุนทรียศาสตร์ (Aesthetics)
 3. ศิลปวิจารณ์ (Art Criticism)
 4. ศิลปสร้างสรรค์ (Creating Art)
2. ทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงพหุปัญญา (MIAE. Multiple – Intelligences Arts Education) ทฤษฎีพหุปัญญาของการ์ดเนอร์ ว่าด้วยความฉลาดและเชาว์ปัญญาภายในตัวของมนุษย์ 8 ด้าน ได้แก่
 1. ปัญญาทางภาษา (Linguistic Intelligence)
 2. ปัญญาทางตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical and Mathematical Intelligence)
 3. ปัญญาทางมิติสัมพันธ์ (Spatial Intelligence)
 4. ปัญญาทางการเคลื่อนไหวร่างกาย (Bodily – Kinesthetic Intelligence)
 5. ปัญญาทางดนตรี (Musical Intelligence)
 6. ปัญญาทางมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence)
 7. ปัญญาทางเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence)
 8. ปัญญาทางธรรมชาติวิทยา (Naturalist Intelligence)

ทฤษฎีพหุปัญญาว่าด้วยความฉลาดและเชาว์ปัญญาภายในตัวของมนุษย์ทั้ง 8 ด้าน เกี่ยวข้องกับสมองทั้ง 2 ซีกของมนุษย์

3. ทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงภูมิปัญญาไทย (TWAE. Thai Wisdom Arts Education) ภูมิปัญญาหรือภูมิปัญญาไทย สามารถแยกพิจารณาได้เป็น 8 ด้าน ดังนี้
 1. วิถีการดำรงชีวิต (Livelihood)
 2. ขนบธรรมเนียมประเพณี (tradition)
 3. ปรัชญาความเชื่อ (philosophy and belief)
 4. เรื่องเล่าพื้นบ้าน (folklore)
 5. ความเชื่อทางศาสนา (religion)
 6. การละเล่นพื้นบ้าน (folkplay)

7. ศิลปะและงานช่าง (arts and craft)

8. ภูมิปัญญาร่วมสมัย (contemporary wisdom)

การศึกษาทางด้านพหุศิลปศึกษา สามารถเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาไทยที่สืบทอดมาจากอดีต ภูมิปัญญาพื้นบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาร่วมสมัย สามารถนำมาพัฒนาเป็นกระบวนการเรียนการสอนทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย โดยแยกกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้ คือ

1. แสวงหาความรู้ภูมิปัญญาไทยจากบุคคลในรูปแบบ พุทธศุข สอบถาม สัมภาษณ์ จากปราชญ์พื้นบ้าน พระสงฆ์ ผู้สอนศาสนา ผู้เฒ่า ศิลปิน ช่างพื้นบ้าน ผู้ประกอบอาชีพแต่ละอาชีพ ฯลฯ
2. การแสวงหาความรู้ภูมิปัญญาไทยจากเอกสารและบันทึกต่างๆ เช่น จากสมุดข่อย หนังสือ จดหมายเหตุ งานวิจัย ทั้งทางด้านปรัชญา ความคิด การดำรงชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ
3. การแสวงหาความรู้ความเข้าใจจากประสบการณ์ตรงเป็นการเดินทางไปสู่แหล่งข้อมูลโดยตรง เรียนรู้ สังเกต และสัมผัสประสบการณ์รอบตัวด้วยตนเอง ซึ่งสามารถสัมผัสและเรียนรู้ภูมิปัญญาได้ทุกด้าน
4. การพัฒนาภูมิปัญญาไทย เมื่อเราได้มีชีวิตอยู่กับภูมิปัญญาของเรา ได้ศึกษาค้นคว้าสามารถอนุรักษ์ สืบสาน และพัฒนาภูมิปัญญาทั้งหลาย ให้เหมาะสมสอดคล้องกับปัจจุบัน เหมาะสมสอดคล้องกับชุมชน ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการสร้างสรรค์ชิ้นใหม่
5. การสร้างสรรค์กิจกรรมศิลปะและงานช่าง ทั้งศิลปะการแสดง ดนตรี และทัศนศิลป์ งานช่างมีความหลากหลายในแต่ละภูมิภาคและชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาน การทอผ้า งานแกะไม้ การทำเครื่องถม เป็นต้น

การสร้างสรรค์กิจกรรมศิลปะจากภูมิปัญญาไทย จำเป็นจะต้องเรียนรู้ทำความเข้าใจ แสวงหาประสบการณ์ตรง สร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนามาสู่การสร้างสรรค์ กิจกรรมพหุศิลปศึกษา สามารถสร้างสรรค์ได้ทั้งในเชิงพหุศิลปศึกษาที่บูรณาการสื่อการแสดงออก (expressive media) ทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดง ดนตรี เข้าด้วยกัน หรือบูรณาการสื่อที่หลากหลาย (mixed media) ในศิลปะแต่ละสาขา เช่น ทัศนศิลป์สื่อผสม การแสดงผสมผสาน ระหว่างอดีตกับปัจจุบัน ไทยกับสากล หรือบูรณาการกับกิจกรรมอื่นๆ พร้อมกันนั้นก็ยังสามารถแยกการแสดงออก แยกสื่อ แยกลักษณะการสร้างสรรค์ได้เช่นกัน

4. ทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงศิลปะหลังสมัยใหม่ (PMAE. Post - Modern Arts Education)

เคลกส์ (Mary Klages) กล่าวถึงลัทธิหลังสมัยใหม่ว่า Postmodernism เป็นคำที่มีความซับซ้อน เป็นคำที่แสดงถึงกลุ่มของความคิดซึ่งเกิดขึ้นในวงการวิชาการตั้งแต่กลางทศวรรษ 1980 เป็นคำที่ยากที่จะให้คำนิยามหรือคำอธิบาย เพราะมันเป็นแนวคิดที่ปรากฏตัวในวงการคิด วงการศึกษาที่กว้างขวาง หลากหลาย ทั้งในวงการศิลปะ สถาปัตยกรรม ดนตรี ภาพยนตร์ วรรณกรรม สังคมวิทยา การสื่อสาร แพชชั่นและเทคโนโลยี นับเป็นเรื่องที่ยากจะบอกว่า คำๆ นี้ หรือความคิดนี้เกิดขึ้นเมื่อใด หรือเริ่มต้นเมื่อใดแน่นอน

นอกจากนี้ยังมีผู้เสนอความคิดอีกหลายคน เช่น ฮูสเซน (Andreas Huyseen) เสนอความเห็นที่ว่า คำว่า Postmodernism ถูกใช้ครั้งแรกในช่วงทศวรรษ 1960 โดยนักวิจารณ์วรรณกรรม และ เจมสัน

(Frederic Jameson) สรุปว่า ศิลปะหลังสมัยใหม่เป็นงานศิลปะที่เกิดขึ้นมาละลายกำแพงกั้นระหว่างวัฒนธรรมชั้นสูงกับวัฒนธรรมชั้นล่าง (high and low culture) ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับศิลปะหลังสมัยใหม่ดังนี้

1. กลุ่มหลังสมัยใหม่ ให้ความสำคัญกับการบูรณาการความคิดในการสร้างสรรค์งานศิลปะ ให้อิสระต่อการใช้สื่อ ให้เสรีภาพต่อการจินตนาการ การใช้เทคนิคที่หลากหลาย เสรีภาพต่อการเลือกใช้แรงดลใจจากแหล่งที่หลากหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งจาก popular culture
 2. ความหมายในผลงานศิลปะเกิดจากการรับรู้ของผู้เสพ ผู้เสพงานศิลปะเป็นผู้ให้ความหมายของงานนั้น “ There is no essence in art, only the continuing playful game of recombination and ironic commentary.”
 3. ศิลปะในความคิดของกลุ่มหลังสมัยใหม่ จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เหตุนี้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมจึงนับเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญต่อการสร้างสรรค์และเรียนรู้ศิลปะ
 4. กลุ่มหลังสมัยใหม่ทั่วไปจะหยิบเอาสาระจากอดีต และนำเอาสาระเก่านั้นมาใส่ในบริบทใหม่ การยอมรับกิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะและรูปแบบงานศิลปะที่หลากหลาย ไม่จำกัดขอบเขตเส้นแบ่งกันใดๆ
 5. กลุ่มหลังสมัยใหม่เชื่อในเรื่องลักษณะเฉพาะตนที่แตกต่าง จะให้ความสำคัญกับเรื่องเชื้อชาติ ชนชั้น เพศ พฤติกรรมทางเพศ ธรรมชาติ พื้นถิ่น ดินแดนต่างๆ ซึ่งต่างกัน กลุ่มหลังสมัยใหม่เห็นวาระบอบสากล (global) จำเป็นต้องคำนึงลักษณะเฉพาะของชุมชน (local) ด้วยเหตุนี้ย่อมส่งผลต่อการสร้างสรรค์และศึกษางานศิลปะ
5. ทฤษฎีพหุศิลปศึกษาเชิงความสามารถพิเศษ (GCAE. Gifted Child Arts Education) การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพ นับว่าเป็นหัวใจสำคัญ

เด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษ หมายถึง เด็กที่แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน ในด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษา การเป็นผู้นำ การสร้างงานทางทัศนศิลป์และศิลปะการแสดง ความสามารถด้านดนตรี ความสามารถทางกีฬา และความสามารถทางวิชาการในสาขาใดสาขาหนึ่งหรือหลายสาขาเป็นที่ประจักษ์ เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมหรือประสบการณ์เดียวกัน

ด้วยความเชื่อในแนวคิดดังกล่าว หากนักศิลปศึกษาที่พยายามพัฒนาระบบกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวคิดและกระบวนการเรียนการสอน มองและสร้างสรรค์ศิลปะด้วยหลักการ ความรู้ ความคิด สร้างความสมดุลในการรับรู้และสร้างสรรค์ระหว่างสุนทรียศาสตร์เชิงปรัชญา สุนทรียศาสตร์เชิงวิทยาศาสตร์ในปัจจุบัน ปรับประยุกต์ตัวความรู้ความคิดและประสบการณ์ให้สอดคล้องกับระบบและวุฒิภาวะของผู้เรียน การพัฒนาแนวคิดหรือกระแสนักดังกล่าว ได้พัฒนาขึ้นในสังคมไทยในระดับหนึ่ง ในกรอบการเรียนรู้และเผยแพร่แนวทางหนึ่ง ที่กระแสนักและการศึกษากำลังปฏิรูปอย่างเร่งด่วน เพื่อแสวงหาความพร้อมในการแข่งขันในสังคมโลก ความสมดุลของภูมิปัญญา การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง การอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์และธรรมชาติแวดล้อมอย่างสันติสุข.

ลักษณะเด่นของการจัดการเรียนรู้ศิลปะศึกษาตามแนวคิดพหุศิลปะศึกษา

การจัดการเรียนรู้แบบพหุศิลปะศึกษา เป็นการพัฒนาระบบการเรียนการสอนในลักษณะเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้และความสามารถทางการเรียนรู้ที่มีอยู่ในตัวผู้เรียน ตามทฤษฎีพหุปัญญาของฮาเวิร์ด การ์ดเนอร์ ระบุถึงความสามารถของคนว่า บุคคลแต่ละคนมีความสามารถหลากหลายที่แตกต่าง และเบ็ดเสร็จในตนเอง ในอันที่จะแก้ปัญหาและสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบพหุศิลปะศึกษา เป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมศิลปะเป็นสื่อกลางบูรณาการกับกิจกรรมในวิชาอื่นๆ เพื่อพัฒนาเด็กให้เต็มศักยภาพ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับบุคลิกภาวะความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของเด็กแต่ละคน

ตัวอย่างขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน

แบบพหุศิลปศึกษา เชิงภูมิปัญญาไทย (TWAE) ชื่อแผนการสอน “การละเล่นของชาวไทยเบิ่งโคกสลุง”

แผนการจัดการเรียนรู้ (ย่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หน่วยที่ 4 สัมพันธ์ทัศนศิลป์เวลา 10 ชั่วโมง

ชื่อแผนการละเล่นของชาวไทยเบิ่งโคกสลุงเวลา 3 ชั่วโมง

ความคิดรวบยอด

ภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรมประเพณีไทยการเรียนรู้สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวจะสามารถถ่ายทอดได้ดี และถูกต้องที่สุดเรียนรู้ได้ตลอดเวลาและตลอดชีวิต

ความคาดหวัง

บูรณาการความรู้ความเข้าใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นสิ่งใกล้ตัวนำมาเป็นแนวคิดสร้างสรรค์งานศิลปะตามจินตนาการได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. มีความรู้ประวัติความเป็นมาของการละเล่นของชาวไทยเบิ่งโคกสลุง
2. ชื่นชมความสวยงามของการรำโทนของการละเล่นพื้นบ้าน
3. สามารถวิจารณ์ผลงานศิลปะ
4. สามารถสร้างสรรค์งานศิลปะแสดงออกด้วยกระบวนการที่หลากหลายตามความถนัดเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคลอย่างมีความสุข

สาระการเรียนรู้

ความเป็นมา

ภูมิปัญญาชาวบ้านมรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยเบิ่งโคกสลุงอย่างหนึ่งคือการรำโทนการเล่นร้องเพลงโคราชเพลงหอมดอกมะไฟการรำโทนเป็นการละเล่นพื้นบ้านในอดีตที่ผ่านมามักเล่นในเทศกาลสงกรานต์ใช้โทนเป็นเครื่องดนตรีตีประกอบให้จังหวะรำกันสนุกสนาน ระหว่างฝ่ายหญิงและฝ่ายชายรำเกี่ยวกับคล้ายๆกับถิ่นอื่นทั่วไปที่ต่างจากที่อื่นคือเดิมจะไม่มีการเล่น เพลงเชียร์พอล่วงยุคสมัยจอมพลป.พิบูลสงคราม จึงมีเพลงร้องประกอบจังหวะโทนการร้องเพลงหอม ดอกมะไฟเป็นการละเล่นของผู้ใหญ่ร้องเพลงสดเกี่ยวข้องกับระหว่างฝ่ายหญิงและฝ่ายชายการเล่นมุ่งในเรื่องความสนุกสนานแต่แฝงด้วยความงามของภาษาที่ร้องเป็นบทกลอนทำรำที่ สวยงามแบบไทยๆ เป็นการละเล่นที่เป็นแบบเฉพาะของชาวไทยเบิ่งโคกสลุง

กระบวนการวิจารณ์

1. บรรยายเอกลักษณ์เฉพาะตัวของการเล่นรำโทนของชาวโคกสลุงที่ไม่เหมือนที่อื่นคือรำโดยไม่มี เพลงประกอบเสียงกลองมีทำรำที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ
2. วิเคราะห์เด็กแต่ละกลุ่มสังเกตทำรำบันทึกจดจำภาษากลอนเพลงนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์งานศิลปะในรูปแบบที่หลากหลายอาจเป็นงานการเขียนภาพระบายสีหรืองานออกแบบ

อื่นๆแล้วนำเสนอกระบวนการทำงาน

3. การตีความการละเล่นรำไทรมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของโคกสูงเน้นความ สนุกสนาน ในเทศกาลสงกรานต์แต่ยังแฝงด้วยความสวยงามของท่าทางการรำเป็นมรดกทาง

วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยังมีคุณค่าสำหรับลูกหลานชาวโคกสูงต่อไป

การรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรมประเพณีรวมไปถึงการสังเกตสิ่งต่างๆที่อยู่ใกล้ตัวเป็นประสบการณ์และความรู้สึกสัมผัสด้านการมองเห็นของมนุษย์สามารถนำมาเป็นรูปแบบในการเขียนภาพระบายสีผนวกกับใช้จินตนาการสร้างสรรค์ดัดแปลงชิ้นใหม่ทำให้ได้ผลงานศิลปะที่แปลกใหม่และน่าสนใจและเรียนรู้ตลอดชีวิต

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. เรียนรู้โดยการออกไปสอบถามผู้รู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสังเกตมีส่วนร่วมอภิปรายกลุ่มร่วมคิดร่วมปฏิบัติร่วมสรุปและร่วมนำเสนอ
2. เรียนรู้โดยการปฏิบัติงานร่วมกันทั้งครูและนักเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบพหุศิลปศึกษาเชิงภูมิปัญญาไทย (TWAE)
3. เรียนรู้จากประสบการณ์เดิมเชื่อมโยงกับประสบการณ์ใหม่
4. เรียนรู้จากประเด็นคำถามจากครูตนเองกลุ่มเพื่อนนักเรียนภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยมีกระบวนการต่อไปนี้

จัดการเรียนการสอนแบ่งเป็น 3 ชั่วโมง

ชั่วโมงที่ 1 ชั้นตอนที่ 1 - 3

ชั่วโมงที่ 2 ชั้นตอนที่ 4 - 5

ชั่วโมงที่ 3 ชั้นตอนที่ 6 - 8

1. ขึ้นเตรียมการสอนครูและนักเรียนร่วมกันคิดและสนทนาเกี่ยวกับเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรมประเพณีของชาวไทยเบิ่งโคกสูงและจัดเตรียมวางแผนไปศึกษาในแหล่งการเรียนรู้ในหมู่บ้านเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการเดินทางไปศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้
2. ขึ้นสอนทดสอบก่อนเรียน 5 ข้อเพื่อดูประสบการณ์เดิมและเป็นสิ่งเร้าในการเรียนการสอน ครูบันทึกคะแนนลงในแบบวัดและประเมินผล
3. แบ่งนักเรียนกลุ่มละ 4-5 คนนำนักเรียนไปสัมภาษณ์พูดคุยสอบถามผู้สูงอายุหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับเรื่องการเล่นพื้นบ้านของชาวโคกสูงในหมู่บ้านเพื่อให้ทราบประวัติความเป็นมาของการเล่นพื้นบ้านเตรียมตั้งคำถามเพื่อสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มากพอเข้าใจ
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลการเล่นที่ได้มาสนทนาเพื่อศึกษาเพิ่มเติมภายในกลุ่มของตนเองสนทนาและอภิปรายให้เห็นถึงประวัติการเล่นทำรำเครื่องดนตรีความสวยงามทำรำบทกลอนที่บันทึกมาครูสังเกตการแสดงความคิดเห็นและบันทึกลงในแบบประเมินกระบวนการ ทำงาน
5. ครูให้นักเรียนแต่ละคนสร้างสรรค์งานศิลปะโดยการแสดงออกที่หลากหลายเช่นการวาดภาพระบายสีโดยเลือกจับประเด็นที่เกี่ยวกับการเล่นพื้นบ้านนำมาเขียนภาพระบายสีเรื่อง “การเล่นพื้นบ้านไทยเบิ่งโคกสูง” หรือนำผ้าขาวม้าถ่วงยามเครื่อง

แต่งกายพื้นบ้านมาออกแบบ การแต่งกายเพื่อการแสดงละครหรือนำผ้าขาวม้ามา ออกแบบประดับตกแต่งตามจินตนาการเป็นต้น

6. นักเรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นที่ละคนอย่างสั้นๆครู และนักเรียนร่วมวิจารณ์ผลงานการแสดงออกของแต่ละคนหรือเป็นกลุ่มครูคอย สังเกตกระบวนการคิด และการทำงานกลุ่มของแต่ละกลุ่มบันทึกในแบบประเมิน กระบวนการทำงาน
7. ขึ้นสรุปครูแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นวัฒนธรรมประเพณีไทยและสากล เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่จะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาท้องถิ่นที่เราไม่ควร มองข้ามและควรจะภูมิใจในภูมิปัญญาไทยและสามารถนำมานำเสนอเป็นงานศิลปะ ได้หลากหลายวิธีนักเรียนสรุปว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสิ่งที่น่าภาคภูมิใจที่ควรศึกษา และอนุรักษ์สืบไป
8. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน 5 ข้อเพื่อวัดผลการเรียนรู้และดูพัฒนาการของ แต่ละคน ครูบันทึกการวัดและประเมินผลในแบบบันทึก

แหล่งการเรียนรู้

1. กลุ่มนักเรียนครูผู้ปกครองชุมชนแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. ศูนย์การเรียนรู้ต่างๆได้แก่พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านไทยเบ็ญจโกศสูงกลุ่มทอผ้าหมู่ที่ 3 ตำบลโคกสูงพนักอ่างเก็บน้ำเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์บริเวณตำบลโคกสูงหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์คอมพิวเตอร์เอกสารสิ่งพิมพ์สมุดข่อยงานวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน ไทยเบ็ญจโกศสูง
3. ผ้าขาวม้าถักย้อม
4. สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน

สื่อวัสดุอุปกรณ์

ศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้สถานที่จริงได้แก่พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านไทยเบ็ญจโกศสูงกลุ่มทอผ้า หมู่ที่ 3 ตำบลโคกสูงพนักอ่างเก็บน้ำเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์บริเวณตำบลโคกสูงหนังสือพิมพ์โทรทัศน์คอมพิวเตอร์เอกสารสิ่งพิมพ์สมุดข่อยงานวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยเบ็ญจโกศสูง ครูภูมิปัญญาโคกสูงผู้สูงอายุในชุมชนสถานที่แสดงผลงานได้แก่ห้องศิลปะ

กระบวนการวัดและประเมินผล

1. วัดและประเมินผลทั้งกระบวนการไม่ประเมินเฉพาะผลงานสำเร็จโดยครูนักเรียน ผู้ปกครองร่วมกันประเมิน
2. สังเกตพฤติกรรมการสนใจและความเข้าใจในเชิงข้อมูลความเป็นมาการแสดงออก ตามความสามารถอย่างเต็มศักยภาพของแต่ละคนการร่วมกันปฏิบัติงานและการ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
3. พิจารณาความใส่ใจที่จะคิดวิพากษ์วิจารณ์ตามความเหมาะสม
4. ประเมินผลงานที่ทำสำเร็จ
5. ใช้แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

(ลงชื่อ) ผู้สอน

(นายสุรชัยเสื่อสูงเนิน)

ตัวอย่างกิจกรรมการอบรม การจัดการเรียนรู้แบบพหุศิลปศึกษา

1. สาระสำคัญ

ผู้เข้ารับการอบรมมีความเข้าใจใน 4 ประเด็นหลักดังต่อไปนี้

สาระการอบรมประกอบด้วย

1. ความหมายของพหุศิลปศึกษา
2. แนวคิดพหุศิลปศึกษา
3. ทฤษฎีพหุปัญญา
4. ลักษณะเด่นของการจัดการเรียนรู้ศิลปศึกษาตามแนวคิดพหุศิลปศึกษา

2. จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถ

1. อธิบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ศิลปศึกษาตามแนวคิดพหุศิลปศึกษา
2. ออกแบบจัดการเรียนรู้ศิลปศึกษาตามแนวคิดพหุศิลปศึกษา

3. กิจกรรมการอบรม

รูปแบบกิจกรรม

1. ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาฟังคำบรรยาย เรื่อง “การจัดการเรียนรู้ศิลปศึกษาตามแนวคิดพหุศิลปศึกษา” โดยคลิกที่บทบรรยาย และสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษาด้วยตนเอง
2. ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาเพิ่มเติมเรื่อง “การจัดการเรียนรู้ศิลปศึกษาแบบพหุศิลปศึกษา” โดยคลิกที่นี่
3. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ โดยใช้คำสำคัญว่า “การจัดการเรียนรู้แบบพหุศิลปศึกษา” หรือ “พหุศิลปศึกษา”
4. ผู้เข้ารับการอบรมร่วมสนทนา ในกระดานสนทนา (Web board) ในประเด็นต่อไปนี้
 - ประเด็นที่ 1 “แนวคิดสำคัญของพหุศิลปศึกษาเป็นอย่างไร”
 - ประเด็นที่ 2 “ลักษณะเด่นของการจัดการเรียนรู้ศิลปศึกษาตามแนวคิดพหุศิลปศึกษา”
 - ประเด็นที่ 3 “ท่านมีแนวทางออกแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปศึกษาตามแนวคิดพหุศิลปศึกษาในโรงเรียนของท่านอย่างไร”
5. หลังจากที่ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาบทเรียนเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ โดย Click ที่ แบบทดสอบประจำหน่วยที่ 3

4. สื่อประกอบการอบรม

1.เอกสารใบความรู้

- ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง "รูปแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปศึกษาตามแนวคิดพหุศิลปศึกษา"

2.บทบรรยาย เรื่อง "การจัดการเรียนรู้แบบพหุศิลปศึกษา"

3.กระดานสนทนา(Webboard)

- ประเด็นที่ 1 “แนวคิดสำคัญของพหุศิลปศึกษาเป็นอย่างไร”

- ประเด็นที่ 2 “ลักษณะเด่นของการจัดการเรียนรู้ศิลปศึกษาตามแนวคิดพหุศิลปศึกษา”
- ประเด็นที่ 3 “ท่านมีแนวทางออกแบบการจัดการเรียนรู้ศิลปศึกษาตามแนวคิดพหุศิลปศึกษาในโรงเรียนของท่านอย่างไร”

4.Facebook

5. การประเมิน

- 1.การเข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา (Webboard)
- 2.การทำแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 3

สรุป

แนวคิดเกี่ยวกับศิลปศึกษาในแบบเดิม แม้จะเป็นที่ยอมรับว่าเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับการพัฒนาการศึกษา และส่งผลต่อการพัฒนาสังคมประเทศชาติ ให้เกิดการพัฒนาก้าวหน้าในช่วงเวลาหนึ่ง แต่เมื่อสังคมไทยที่เชื่อมโยงกับสังคมโลกมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคหลังอุตสาหกรรมหรือยุคหลังสมัยใหม่ โดยนัยของความเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างสลับซับซ้อน ทำให้สังคมไทยจำต้องปรับตัวครั้งสำคัญในระดับโครงสร้างทั้งระบบ รวมทั้งศิลปศึกษาก็เกิดแนวคิดในการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ จากศิลปศึกษาแบบเดิมไปสู่แนวคิดใหม่ คือ พหุศิลปศึกษา (Arts Education) เป็นการพัฒนาระบบการเรียนการสอนในลักษณะเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้และความสามารถทางการเรียนรู้ที่มีอยู่ในตัวผู้เรียน ตามทฤษฎีพหุปัญญาของฮาเวิร์ด การ์ดเนอร์ ระบุถึงความสามารถของคนว่า บุคคลแต่ละคนมีความสามารถหลากหลายที่แตกต่าง และเบ็ดเสร็จในตนเอง ในอันที่จะแก้ปัญหาและสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบพหุศิลปศึกษา เป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมศิลปะเป็นสื่อกลางบูรณาการกับกิจกรรมในวิชาอื่นๆ เพื่อพัฒนาเด็กให้เต็มศักยภาพ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับบุคลิกภาวะ ความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของเด็กแต่ละคน

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 3 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 3

ตอนที่ 4 การวัดและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผล เป็นส่วนสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นเมื่อการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มุ่งให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ การวัดและประเมินผลจึงต้องปรับเปลี่ยนให้มีลักษณะเป็นการประเมินผลตามสภาพจริงด้วยการประเมินผลตามสภาพจริง เป็นการประเมินผลผู้เรียนรอบด้านตามสภาพจริงของผู้เรียน มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการประเมินที่ดำเนินการไปพร้อมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งสามารถทำได้ตลอดเวลา ทุกสภาพการณ์
2. เน้นการประเมินที่ยึดพฤติกรรมและการแสดงออกของผู้เรียนจริงๆ
3. เน้นการพัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน
4. ใช้ข้อมูลที่หลากหลายด้วยเครื่องมือที่หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการประเมินตลอดจนจุดประสงค์ในการประเมิน
5. เน้นคุณภาพผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ ความสามารถหลายๆด้าน
6. การประเมินด้านความคิด เน้นความคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์
7. เน้นให้ผู้เรียนประเมินตนเอง และการมีส่วนร่วมในการประเมินของผู้เรียน ครูและผู้ปกครอง

การนำแนวคิดการประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1. ก่อนนำไปใช้ ครูผู้สอนต้องเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการประเมินตามสภาพจริงที่สำคัญที่สุด คือ การศึกษาด้วยตนเองและลงมือปฏิบัติจริง พัฒนาความรู้จากการลงมือปฏิบัติ
2. การแนะนำให้ผู้เรียนจัดทำแฟ้มสะสมงาน แฟ้มสะสมงานของผู้เรียนนอกจากจะแสดงผลพัฒนาการของผู้เรียนแล้ว ยังเป็นการสะท้อนการสอนของครูผู้สอนเพื่อจะนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

ทัศนศิลป์เป็นวิชาทักษะปฏิบัติ มุ่งให้ผู้เรียนแสดงออกตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นในการเรียนการสอนการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ครูสามารถเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมได้ดังเช่น

1. โครงการงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน
3. การประเมินตนเอง
4. การประเมินเพื่อน
5. การประเมินโดยผู้ปกครอง
6. การสัมภาษณ์
7. การเขียนบันทึก
8. การประเมินกระบวนการ

การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบพหุศิลปศึกษา

การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบพหุศิลปศึกษามีแนวการวัดและประเมินผล ดังนี้คือ

1. การประเมินกระบวนการทำงานเป็นสิ่งสำคัญและมีค่ามากกว่าชิ้นงานที่สำเร็จ ฉะนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการคิด การทำงานของผู้เรียนเป็นหลัก
2. ครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการคิด และกระบวนการทำงานของผู้เรียนเป็นหลัก ครูต้องสังเกตการณ์ทำงานตั้งแต่การวางแผน การทำงานจนงานเสร็จ ในการวัดและประเมินผล
3. เกณฑ์การประเมินควรเป็นเกณฑ์ที่เปิดกว้าง ดูพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล ไม่นำเด็กมาเปรียบเทียบกัน แต่ดูเปรียบเทียบกับตัวเอง ในการทำงานหลายๆ ชิ้นที่ผ่านมาว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร
4. ครูต้องคำนึงถึงความหลากหลาย ความแตกต่างของเด็กเป็นหัวใจสำคัญในการวัดและประเมินผล

การสรุปประเมินผล ครูต้องดูกระบวนการทำงานของเด็กๆ ประกอบกับดูชิ้นงานสำเร็จของเด็ก มาประกอบกัน

ตัวอย่างกิจกรรมการอบรม

การวัดและประเมินผล

1. สาระสำคัญ

การวัดและประเมินผล เป็นส่วนสำคัญของการจัดการเรียนการสอน สามารถทำได้ตลอดเวลา ยึดพฤติกรรม การแสดงออก พัฒนาจุดเด่นของผู้เรียน ใช้ข้อมูลที่หลากหลายด้วยเครื่องมือที่หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการประเมินและจุดประสงค์ของการประเมิน

2. จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม

1. อธิบายการวัดและประเมินผล
2. บอกวิธีและเครื่องมือการวัดและประเมินผล

3. กิจกรรมการอบรม

รูปแบบกิจกรรม

1. ผู้เข้ารับการอบรมฟังคำบรรยายเรื่อง “การวัดและประเมินผล ทัศนศิลป์” คลินิกที่นี่
2. ขณะฟังคำบรรยาย ทำการบันทึกย่อและสรุปสาระสำคัญด้วยตนเอง
3. ในกรณีที่ต้องการศึกษาเนื้อหาล่วงหน้า ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมที่ “การวัดและประเมินผล ทัศนศิลป์” โดย คลินิกที่นี่ หรือสืบค้นจากระบบเครือข่าย โดยใช้คำสำคัญ “การวัดและประเมินผล ทัศนศิลป์” หรือ “การวัดและประเมินผล ”
4. ผู้เข้ารับการอบรมร่วมสนทนา ในกระดานสนทนา (Web board) ในประเด็นต่อไปนี้
 - ประเด็นที่1 "ในการจัดการเรียนรู้ศิลปะ ทัศนศิลป์ ควรมีวิธีการวัดและประเมินผลอย่างไร"
 - ประเด็นที่ 2 "การประเมินผลตามสภาพจริง มีลักษณะอย่างไร"
5. หลังจากที่ได้รับเข้ารับการอบรมศึกษาบทเรียนเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ โดย Click ที่ แบบทดสอบประจำหน่วยที่ 4

4. สื่อประกอบการอบรม

1. เอกสารใบความรู้
 - ใบความรู้ที่4 “การวัดและประเมินผล”
- 2.บทบรรยายเรื่อง "การวัดและประเมินผล"
- 3.กระดานสนทนา (Webboard)
 - ประเด็นที่1ในการจัดการเรียนรู้ศิลปะ ทัศนศิลป์ ควรมีวิธีการวัดและประเมินผลอย่างไร
 - ประเด็นที่ 2การประเมินผลตามสภาพจริง มีลักษณะอย่างไร
4. Facebook

5. การประเมิน

- 1.การเข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา (Webboard)
2. การทำแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 4

สรุป

การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบพหุศิลปศึกษาผู้สอนต้องคำนึงถึงการประเมินกระบวนการทำงานเป็นสิ่งสำคัญและมีค่ามากกว่าชิ้นงานที่สำเร็จ ฉะนั้นผู้สอนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการคิด การทำงานของผู้เรียนเป็นหลัก โดยครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการคิด และกระบวนการทำงานของผู้เรียนเป็นหลัก ครูต้องสังเกตการณ์ทำงานตั้งแต่การวางแผน การทำงานจนงานเสร็จ ในการวัดและประเมินผล ส่วนเกณฑ์การประเมินควรเป็นเกณฑ์ที่เปิดกว้าง ดูพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคล ไม่นำเด็กมาเปรียบเทียบกัน แต่ดูเปรียบเทียบกับตัวเองในการทำงานหลายๆ ชิ้นที่ผ่านมาว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร และครูต้องคำนึงถึงความหลากหลาย ความแตกต่างของเด็กเป็นหัวใจสำคัญในการวัดและประเมินผล นอกจากนี้ การสรุปประเมินผล ครูต้องดูกระบวนการทำงานของเด็กๆ ประกอบกับดูชิ้นงานสำเร็จของเด็ก มาประกอบกัน

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 4 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 4

ใบงานที่ 1

ชื่อหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทัศนศิลป์

(สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา)

ตอนที่ 1 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทัศนศิลป์

คำชี้แจง ใบงานที่ 1 เป็นการทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ 2551

คำสั่ง จงตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเลือกข้อที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงข้อเดียว

แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทัศนศิลป์ (สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา) (5 ข้อ)

- ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 - กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะแบ่งออกเป็น 1 สาระ คือ สาระทัศนศิลป์
 - กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะแบ่งออกเป็น 2 สาระ คือ สาระทัศนศิลป์ และ ดนตรี
 - กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะแบ่งออกเป็น 3 สาระ คือ สาระทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์
 - กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะแบ่งออกเป็น 4 สาระ คือ สาระทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ และ ศิลปะ
- ผู้เข้ารับการอบรมสามารถศึกษาหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ จากเอกสารใด
 - หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-3 วิชาศิลปะ
 - ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 - ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- ข้อใดไม่ใช่ความมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อผู้เรียน
 - เพื่อให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 - เพื่อให้เกิดสุนทรียภาพ
 - ส่งเสริมให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง
 - เพื่อส่งเสริมให้เป็นผู้สืบทอดศิลปะ : ในฐานะศิลปิน
- เนื้อหาข้อใดในหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนทัศนศิลป์ทุกระดับชั้น
 - การออกแบบ
 - ทัศนธาตุ
 - การใช้อุปกรณ์
 - ประวัติศาสตร์

5. ในการสอนทัศนศิลป์ ข้อใดเป็นมรดกทางวัฒนธรรม

ก. ภาพทิวทัศน์

ข. การออกแบบภาพพิมพ์

ค. ภาพลายไทยจิตรกรรมฝาผนัง

ง. ภาพตามจินตนาการ

ใบงานที่ 2

ชื่อหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทัศนศิลป์

(สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา)

ตอนที่ 2 การออกแบบการจัดการเรียนรู้และสร้างหน่วยการเรียนรู้

คำชี้แจง ใบงานที่ 2 เป็นการทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ของการออกแบบการจัดการเรียนรู้และสร้างหน่วยการเรียนรู้

คำสั่ง จงตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเลือกข้อที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงข้อเดียว

แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ของการออกแบบการจัดการเรียนรู้และสร้างหน่วยการเรียนรู้(5 ข้อ)

1. หน่วยการเรียนรู้ที่ดี เป็นอย่างไร
 - ก. เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดเป้าหมายชัดเจน
 - ข. เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์
 - ค. เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่ออกแบบการจัดกิจกรรมดี
 - ง. เป็นหน่วยการเรียนรู้มีองค์ประกอบทุกองค์ประกอบเชื่อมโยงสัมพันธ์กับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด
2. นักเรียนต้องรู้อะไร และปฏิบัติได้ ตรงกับข้อใด

ก. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	ข. ชิ้นงาน/ภาระงาน
ค. การวัดและประเมินผล	ง. กิจกรรมการเรียนรู้
3. สิ่งใดสามารถสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัดได้

ก. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	ข. ชิ้นงาน/ภาระงาน
ค. การวัดและประเมินผล	ง. กิจกรรมการเรียนรู้
4. การวิเคราะห์หลักสูตรสู่การสร้างหน่วยการเรียนรู้เริ่มจากที่ใด

ก. เรียนรู้อะไร / ทำอะไรได้	ข. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด
ค. ความคิดหลัก	ง. สาระสำคัญ
5. ข้อใดเป็นมาตรฐานของทัศนศิลป์
 - ก. มาตรฐาน ศ 1.1 และมาตรฐาน ศ 1.2
 - ข. มาตรฐาน ศ 2.1 และมาตรฐาน ศ 2.2
 - ค. มาตรฐาน ศ 3.1 และมาตรฐาน ศ 3.2
 - ง. มาตรฐาน ศ 1.1 มาตรฐาน ศ 2.1 และมาตรฐาน 3.1

ใบงานที่ 3

ชื่อหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทัศนศิลป์

(สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา)

ตอนที่ 3 การจัดการเรียนรู้แบบพหุศิลปศึกษา

คำชี้แจง ใบงานที่ 3 เป็นการทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ของการจัดการเรียนรู้แบบพหุศิลปศึกษา

คำสั่ง จงตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเลือกข้อที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงข้อเดียว

แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ของการจัดการเรียนรู้แบบพหุศิลปศึกษา(5 ข้อ)

1. ข้อใดคือความหมายของคำว่า พหุศิลปศึกษา(Arts Education)
 - ก. การแสดงออกด้านศิลปศึกษา
 - ข. การแสดงออกด้านศิลปะโดยเลือกสื่อที่เฉพาะบางอย่าง
 - ค. กระบวนการศึกษาจากการบูรณาการความคิดและการสร้างสรรค์ โดยการเลือกสื่อการแสดงออกที่หลากหลาย แสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจเป็นสื่อสี สื่อวัตถุ สื่อร่างกาย สื่อเสียง สื่อภาษา
 - ง. การเลือกสื่อการแสดงออกที่หลากหลาย อาจเป็นสื่อสี สื่อวัตถุอื่นๆ
2. พหุศิลปศึกษาเชิงแบบแผน (DBAE. Discipline Based Arts Education) ตรงกับข้อใด
 - ก. ว่าด้วยเรื่องความฉลาดและข่าวปัญหาภายในตัวมนุษย์ 8 ด้าน
 - ข. การมุ่งพัฒนากระบวนการเรียนการสอนศิลปะในระบบโรงเรียน โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสื่อ
 - ค. การมุ่งพัฒนากระบวนการเรียนการสอนศิลปะในระบบโรงเรียนให้เด็กได้รับประสบการณ์ทั้ง 4 ด้าน
 - ง. การมุ่งพัฒนากระบวนการเรียนการสอนศิลปะ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ
3. ข้อใดเป็นข้อดีของการจัดการเรียนการสอนแบบพหุศิลปศึกษา
 - ก. ผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพตามความแตกต่างของบุคคลโดยเลือกการสร้างสรรคหรือการแสดงออกที่หลากหลายตามความถนัด ส่งเสริมและปลูกฝังศิลปะนิสัยที่ดีให้แก่ผู้เรียน
 - ข. ครูได้ใช้สื่อการสอนที่ใกล้ตัว เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - ค. ผู้เรียนสามารถเลือกกระบวนการแสดงออกอย่างอิสระ
 - ง. ส่งเสริมผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะ
4. ลักษณะเด่นของการจัดการเรียนรู้แบบพหุศิลปศึกษา เป็นอย่างไร
 - ก. เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้และความสามารถทางการเรียน ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง
 - ข. ผู้เรียนมีความคิดที่อิสระ ไม่มีรูปแบบตายตัว ใช้ได้ทุกโอกาสทุกเวลา ได้ชิ้นงานที่แปลกใหม่
 - ค. เปิดทางเลือกให้ผู้เรียนหาคำตอบที่หลากหลาย และบูรณาการในตัวเอง

- ง. บูรณาการในตัวเอง ยืดหยุ่นคล่องตัวสูง
- 5. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบพหุศิลปศึกษา ควรประเมินอย่างไร
 - ก. การตรวจชิ้นงานสำเร็จของผู้เรียน
 - ข. ทดสอบก่อนและหลังเรียน
 - ค. การทดสอบปลายภาคเรียน
 - ง. ประเมินกระบวนการทำงาน และตรวจผลงานสำเร็จของเด็ก

ใบงานที่ 4

ชื่อหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ: ทัศนศิลป์

(สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา)

ตอนที่ 4 การวัดและประเมินผล

คำชี้แจง ใบงานที่ 4 เป็นการทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ของการวัดและประเมินผล

คำสั่ง จงตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเลือกข้อที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงข้อเดียว

แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ของการวัดและประเมินผล(5 ข้อ)

1. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ควรประเมินอย่างไร

- ก. การตรวจชิ้นงานสำเร็จของผู้เรียน
 - ข. ทดสอบก่อนและหลังเรียน
 - ค. ประเมินกระบวนการทำงาน และตรวจผลงานสำเร็จของเด็ก
 - ง. การทดสอบปลายภาคเรียน
2. ประโยชน์สูงสุดของการเรียนทัศนศิลป์คือข้อใด
- ก. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ได้
 - ข. บอกขั้นตอนของการสร้างงานทัศนศิลป์ได้
 - ค. วิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ได้
 - ง. ประยุกต์ใช้ทัศนศิลป์ในชีวิตประจำวันได้
3. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ศิลปะ ควรเริ่มต้นจากที่ใด
- ก. ประเมินไปพร้อมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - ข. ประเมินเมื่อผู้เรียนปฏิบัติงานศิลปะสำเร็จ
 - ค. ประเมินก่อนและหลังเรียน
 - ง. ประเมินเมื่อสิ้นปีการศึกษา

4. การวัดและประเมินผลเกี่ยวข้องกับสิ่งใดมากที่สุด

- ก. การจัดการเรียนการสอน
- ข. ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ
- ค. การตัดสินผลการเรียนเพื่อเลื่อนชั้น
- ง. เป็นการสะท้อนการสอนของครูผู้สอนเพื่อจะนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

5. การประเมินผลตามสภาพจริง มีลักษณะอย่างไร

- ก. การประเมินผลที่ยึดพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนจริงๆ
- ข. ประเมินผลโดยครูและผู้ปกครอง
- ค. ประเมินผลโดยการตรวจชิ้นงานที่สำเร็จของนักเรียนแต่ละคน
- ง. ประเมินผลเฉพาะกระบวนการทำงานปฏิบัติ